48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 935 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 12 ՀԷ 25 ՅՈՒԼԻՍ 1904 11 ԺԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1322 — 12 ԹԷՄՈՒԶ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գրան Ռիւ Քառտէ-Փորթ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ նա չեն տրուիր։

Մանզումայի Եֆքիարը

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱԶԱՒՈՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوز وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس قریم
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Կ. Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ, Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՀԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Ալ առանց զարմացումի վարժուած ենք բոլոր նորութեանց ու տարօրինակութիւններու ամէնէն արտասովորներուն, եւ միանգամայն ամէնէն անսովոր ձեւերէն զուրեանց պատմութիւններուն Նոր-Աշխարհին գայլ լսել։ Այս կարգէն է կեանքին պատմութիւնը կնոջ մը, որ մեզի համար անծանօթ մըն է, եւ որուն անունը չէ հասած երբեմ մեր ականջին, իբր ժամանակակից ամէնէն հռչակաւոր «գործի կին»ը, որ առնական ձեռներէցութեան արտակարգ խիզախութեամբ մը, հիմնած է առեւտրական գործ մը, զոր մեծ կարողով վարած է եւ յաջողած՝ զայն հասցնելու նախանձելի կացութեան մը։ Այսպէսով է որ ան տիրացած է այսօր միլիոնոներու դէզի մը՝ որուն հաւասարը աշխարհի վրայ ո՛չ մէկ կին կրնայ համրել։

Ինչ որ սակայն ուշագրաւ է տարօրինակ կեանքին մէջ այդ կնոջ, սա՛ է որ, անհաւատալի միլիոնոներու կոյտին ու ցլացուցիչ հոխութեան մը փարթամութեան մէջ, երջանիկ չէ երբեմ այդ կինը։ Ահա՛ իր կեանքին պատմութիւնը՝ զոր կը հրատարակէ կիներու յատուկ Ֆրանսերէն թերթ մը։

Ե. ԱՐՄԷՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՀԱՐՈՒՍՏ ԿԻՆԸ

«Գործի մարդ», այո՛, գիտենք ասիկա, բայց «գործի կին»...։

Այս բառերը կը խտացնեն ամբողջ նկարագիրը և պատմութիւնը Տիկին Կրինի։ Կարելի չէ՛ ըսել թէ ան լոկ կին և անզգայ մայր մը եղած է, այլ «գործը» իր կեանքին նպատակն է, իր գլխաւոր մտահոգութիւնը, իր գոյութեան արդարացումը (raison d'être)։ Ան պզտիկ աղջիկ մըն էր դեռ, երբ իր կոչումը յայտնուեցաւ։ Իր հօրը տեսողութիւնը կը տկարանար։ Կարգալ սկսելուն պէս, առօրեայ պարտականութիւն մը եղաւ իրեն՝ բարձր ձայնով հօրը տեղեկացնել ամբողջ աշխարհի անտեսական լուրերը։ «Ասանկով սորվեցայ թէ, — կը պատմէ, — ի՛նչ են շահարաժին և պարտաթուղթ, ի՛նչպէս հրապարակները կը փոխուին. ի՛նչ կը նշանակեն «բարձրացում» և «անկում» բառերը։ Ասանկով հասայ տասնրհինգ տարեկանիս, երբ զիս Պօսթընի Գօլէճը ղրկեցին։ Այդ միջոցին, տեղեակ էի դրամատունի գործողութեանց, չա՛տ աւելի տեղեակ բազմաթիւ մարդոցմէ՝ որոնք իրենց ապարդիւ ընտրած են այդ բանը»։

Բացօթեայ մարզանքներ և սբօրտներ՝ օժտեցին Օր. Հէթի Հոլէնտ Ռոպինսընը՝ ֆիզիքական արտասովոր կորովով մը։

Ան հայրը կորսնցուց 1865ին, և ասիկա իր կեանքին ամէնէն խոր վշտերը եղաւ։ Իրաւագէտներու խումբ մը, — Պէքի կառակերգական խումբին ագռաւները, — սկսան թուչկոտիլ իր ժառանգութեանը վերեւ, որ կը հաներ 35 միլիոն ֆրանքի գումարի մը։ Բայց Օր. Հէթի Հոլէնտ Ռոպինսըն տկար ու տգէտ որբ մը չէր։ Խստիւ պայքարեց իր ինչքը։ Սակայն, ագռաւները չի վհատեցան և այսօրուան օրս՝ Տիկին Կրին իրենցմէ 15 միլիոն ֆրանք միայն կրցած է փրկել...։ Տասնրհինգ միլիոն, ասիկա՞ալ աղէտ գումար մըն է, զոր բարեբաստ գործառնութիւններ պիտի աճեցնէին անմիջապէս։ Օրին մէկը, Տիկին Կրին հարստացուց իր դրամատան գործը 10 միլիոն ֆրանքի գումարով մը։

ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՆ ԻՐ ՑԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԱՂՏՆԻՔԸ ԿԸ ՑԱՑՏՆԷ

Տոլարներու այս հրաշապատում բազմապատկութիւնը պէ՞տք է վերագրել մի միայն բաղդին կամ թէ մի միայն՝ ճարպիկութեանը այս ամերիկացի շահագործուհիին։ Տիկին Կրին իր յաջողութեան գաղտնիքը կը յայտնէ՝ բանաձեւելով խիստ պարզ կանոն մը՝ ուրկէ երբեք չէ՛ բաժնուած։ «Գնել՝ երբ ամէն մարդ կ'ուզէ ծախել, եւ ծախել՝ երբ ամէն մարդ կ'ուզէ գնել»։ Սակայն և այնպէս, միւս կողմէ, այս սկզբունքը գործադրելով է որ բազմաթիւ շահաբերներ կը կործանին։

Վատահօրէն, իմաստութիւնը և խոհեմութիւնը որոնք սորվեցուցած են Տիկին Կրինի վարուելու այս կանոնը՝ կը կազմեն կէսը միայն ընտեսագէտին մասնաւոր յատկութեանց։ Գործի մարդը ունի մասնաւոր իմաստութիւն մը, գուշակելու կարողութիւն մը՝ որ ո՛չ մէկ բանով կը փոխարինուի և ո՛չ մէկ բանով կրնայ ստացուիլ։ Ատիկա բնաւորութեան խորհրդաւոր «օժտումն» է։ Շահագործման, ինչպէս ամէն գործի՝ «կե՛րպ»ը կայ։

ՈՉ ՈՌ ԳԻՏԷ ԻՐԱԿԱՆ ՉԱՓԸ ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՆԻ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ

Տիկին Կրին այսօր ճշմարիտ կարողութիւն մըն է։ Իր հարստութեան պաշտօնական հաշիւը կը հասնի 300 միլիոն ֆրանքի, բայց այս թիւը մոտաւոր չափ մըն է, որովհետեւ Տիկին Կրին յամառ քմահաճոյքը ունի չյայտարարելու ճիշդ թիւը իր միլիոններուն։

Անհերքելի կերպով ծանօթ է թէ, իր հարստութեան մեծագոյն մասը կը ներկայացնեն անշարժ գրաւներ, և եթէ մէկ օրէն միւսը՝ Տիկին Կրինի պարտականները դադրին վճարելէ այդ անշարժ գրաւներուն փոխարէնը, զանազան ծէսերէ քսանը ութը եկեղեցիներ, չորս վանատուներ, առիւտրական տուներ, մասնաւոր բնակարաններ, ագարակներ, գործարաններ և հազարաւոր հեքտար հողեր իր ստացուածքը պիտի ըլլան։ Եւ սակայն գրեթէ զարհուրելի այս հարստութիւնը՝ չհաւասարիր հարստութեանը Ռօքֆէլլերներու, Վանտէրպիլտներու և ասրոյրի, երկաթի, բէթրոլի իշխաններուն։ Բայց կարելի ըսել որ՝ կենդանի ո՛չ մէկ կին կայ որ Տիկին Կրինէ աւելի հարուստ ըլլայ։

ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԴՈՐԾԱՏԷ ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՆ ԻՐ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

Քիչ մը հարստութիւն՝ մարդը կ'ուծացնէ աշխատութենէ. շատ հարստութիւնը՝ անոր կը կապէ մարդը։

Տիկին Կրին՝ առուտուն ժամը եօթին թրմուէչ կամ շոգենաւ նստելով՝ իր դրամատունը կ'երթայ։ Քաշուած տասերկու դրամարկղներու պատուարի մը ետեւ, դէղ դէղ նամակներու պահարանները կը խլէ, իրեն հետ տեսնուիլ ուզողները կ'ընդունի, պաշտօնեաներուն պաշտօնութեանը կը հսկէ։ Ցօրեկուան մօտ, հապճեպով կը ճաշէ ամէնէն մօտ ճաշարանը, և եթէ կարեւոր գործեր չթելադրեն զինքը գործատեղիէն դատուելու՝ չճաշեր։ Իրիկունը՝ դրամատունէն կը մեկնի՝ ամբողջ պաշտօնեաներուն երթալէն ետքը։

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ Ի՞ՆՉՊԷՍ Ի ԳՈՐԾ ԿԸ ԴՆԷ

Ամէն թղթաթեր օգնութեան բազմաթիւ խնդրանքներ կը բերէ իրեն։ «Եթէ պատասխանէի բոլոր անոնց՝ որոնք ինծի աղգական ըլլալ կը կարծեն, — կ'ըսէ, — գրեթէ այնչափ ֆուլգհներ պիտի ունենայի որչափ... տոլար ունիմ»։

Առանց փափկասիրա ըլլալու, Տիկին Կրին բարեգործութիւնը ի գործ կը դնէ իր ըմբռնած կերպով, և իր բարեգործութիւնը չնմանիր երբեք անոր զոր մենք «գթութիւն» կը կոչենք։ Իր գութը շատ քիչ կը գրաւեն անհատապէս դժբաղդներ։ Բայց կը հրպարտանայ «փրկած» ըլլալուն համար քաղաք մը, ամբողջ արուարձան մը, Շիքագոյի մօտ։

Այս արուարձանը, որ կը բաղկանար գործարաններէ, խանութներէ և այլն, կը պատկանէր մարդու մը՝ որ ինանկութեան կը դիմէր։ Իր պարտապանները գրաւ առած էին իր ստացուածքները, որոնք ծախուելու կը դատապարտուէին։ Զորս հարիւր հոգի, որոնք կազմուած էին արուարձանին գործարաններուն աշխատաւորներէն և խանութպաններէն՝ առանց շահու աղբիւրի պիտի մնային։ Տիկին Կրին և իր տղան «Նէտ», առուտուն կանուխ այցելել եւ կան այդ ճարտարարուեստական հսկայ քաղաքը, և որոշեցին պարտապանները ազատ կացուցանել ոնէ բռնութենէ։ Կանխիկ վճարեցին հինգ միլիոն ֆրանքի գումարը մը։ Ասիկա զեղեցիկ օգնութիւն մը եղաւ չորս հարիւր գործաւորներուն և պաշտօնեաներուն, բայց Տիկին Կրին վստահ էր բան մը կորսնցուցած չըլլալուն։

ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՆ ՄՏԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Կ'երեւայ որ դրամ շահելու մտահոգութիւնը ջնջած է այս արտասովոր կնոջ քով զգացման և արուեստի ոնէ պահանջ։ Ան երբեք թատրոն չերթար, և միմիայն օրաթերթեր կը կարդայ։ Անտարակոյս, ինչպէս բոլոր դրամի տէրեր, շատ մօտէն տեսած է գէշ կողմերը մարդկային հոգիին։ Ամբոխէն կը խուսափի, և կը բաղձայ անծանօթ, աննշմար մնալ։ Երբ շոգենաւ կը նստի, որ զինքը ամէն առտու Հոպոքընէն Նիւ-Եորք կը տանի, ծայրագեղ պարզութեամբ իր զգեստները, իր հին կրկնոցը, ուշադրութիւն չեն հրաւիրեր։ Բայց դժուար է չնշմարել իր սեղմ պրկուածքներով կայտառ դէմքը, պղպտի թխութեամբ իր աչքերը, դեռ թարմ այտերը վախսունը հինգ տարուան այս կնոջ։

Հօպոքընի (Նիւ-Ճըրսի) մէջ երկյարկ համեստ տան մը մէջ կը բնակի։ Դրան վրայի ելեքտրական զանգակին վրայ կը կարդացուին սա բառերը. «C. Dewey». Deweyը՝ Տիկին Կրինի սիրական շունին անունն է։ Այս յանդուգն միջոցով՝ ան ապահոված է իր հանգստութիւնը՝ հեռախոսներու հետաքրքրութեանը դէմ։ Ոչ մէկ պերճանք՝ իր տան մէջ։ Սրահը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ սենեակ մը որ զարդարուած է սեղանով մը, նստարանով մը, և երեք թիկնաթոռներով։ Նոյնպէս անշուք է նաեւ ճաշասրահը, ուր կը ճաշէ այս կինը արագօրէն, իրիկուան ժամը ութին։ Դրամատան աշխատութիւններովը խիստ յոգնած ըլլալով, շատ կանուխ կը պառկի։ Առանով, պառկելէ առաջ ընթերցումներ կ'ընէր իր ամուսինին։

Իր տղան «Նէտ» կը գտնուի Թէքսասի մէջ, ուր կը վարէ «Կեդրոնական Երկաթուղին», որ իր մօրը կը պատկանի։ Մօրը խառնուածքէն բաւական բաներ ունի ժառանգած։ Անուանի գործի մարդ մըն է։ Օրիորդ Սիլվիա Կրին՝ խիստ առանձնացած կ'ապրի, իր ծնողքին պէս։ Հաճելի աղջիկ մըն է, խելացի, առանց ունենալու իր վրայ բան մը այն բիրտ գործունէութենէն, որ իր մօրը ամբողջ էութիւնը կը կազմէ, որովհետեւ դաստիարակութեան մասին մօրը գաղափարները բաւական հակասական են իր նկարագիրին ու ապրելու եղանակին հետ։

ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՆԻ ԴԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ ԱՂՁԿԱՆՑ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Տիկին Կրին համառօտակի բանաձեւած է իր գաղափարները դաստիարակութեան մասին։

«Կնոջ մը տեղը, — կ'ըսէ, — իր տունին մէջ է»։ Կրնայ հարցուիլ թէ, ինչո՞ւ Տիկին Կրին իր տունին մէջ չէ մնացած, ինք որ պէտք չունէր ապրուստը ճարելու։

«Աղջիկ մը պէտք չէ երիտասարդ ամուսնանայ, — գիտնալէ առաջ թէ ի՞նչ կ'ընէ։ Ան ինքզինքը թող ընտրէ իր ամուսինը, մանաւանդ երբ հարուստ է։

«Իմ աղջիկս գործի կին ըլլալու չէ պատրաստուած։ Ան չպտ քիչ բան պիտէ վարելոյ համար իր հարստութիւնը, Բայց չպիտի ուզէի որ ան՝ նոր իմ ճամբուս վրայ քալելը տեսնէի»։

Այս յայտարարութեան մէջ թաքուն վիշտ խոստովանութեան պէս բան մը չի կա՞յ։ Տիկին Կրին չը՞զգաներ որ երջանիկ չէ, հակառակ իր վախսուն միլիոն տոլարներուն։

ԵՐՋԱՆԻԿ Ի՞ ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՆ

Այն ցանցառ անձնաւորութիւնները՝ որոնք կ'արտօնուին Հոպոքընի իր տունը մտնելու, կը նշմարեն անբացատրելի այն ձանձրոյթը որ կը պատէ Տիկին Կրինի դէմքը։ Իր աչքերը կը լուսափայլին խուսափուկ փայլով մը, երբ կ'արտասանէ իր տղուն անունը «Նէտ»։ Եւ երջանիկ կը թուի միմիայն այն վայրկեաններուն, երբ կը խնամէ, կը գգուէ իր շինկը։ Որովհետեւ բնութեան թելադրանքը աւելի զօրաւոր է քան արուեստական ունակութիւնները, որովհետեւ մարդոց ամէնէն խստասիրաը, կիներուն ամէնէն նուազ գորովագութը՝ պէտք ունին սիրելու մէկը։ Chemical Bankի տեսչուհին կը պաշտէ իր շունը։ Ամերիկացի ռիքորդը մը սա սրամիտ խօսքը ըսած է թէ, Տիկին Կրինի շունը միակ արարածն է տունին մէջ, որ կ'օգտուի անոր հարստութենէն։ Այս մեծ չահագործուհին հին կրկնոց մը կը հագնի, բայց իր սիրական շինկը կը կերպակրուի այն բաներով, զորս չեն գտներ, իրենց ամէնէն աղէկ օրերուն մէջ անգամ, աղքատ տղաք։

Տիկին Կրին հաճոյք կ'զգայ ըսելու թէ, չա՛տ տառապած է։ Մասնաւորապէս տաժանելի պարագա՛ն իրաւ է որ փութացուցին իր հօրը վախճանը, բայց այս ճակատագիրը չատ մը ուրիշներուն ալ է։

Հօրը մահուընէն ետքը, ամէնէն սոսկալի վախերուն ենթարկուեցաւ, պաշտպանելու համար իր ժառանգութիւնը։ Վիշտը, նոր պատասխանատուութիւններու բեռը, և թերեւս տաժանելի յարձակումը՝ որուն կ'ենթարկուի թարմ հոգի մը, չարամտութեան և կեղծաւորութեան մէջ պաշարուած գըտնելով ինքզինքը, գերագրգռեցին երեւակայութիւնը Հէթի Հոլէնտ Ռոպինսընի։ Դեռատի աղջիկը համոզուեցաւ որ, իրաւագէտները, իր հակառակորդները՝ առիթ մը կը փնտռէին զինքը կողոպտելու։

«Զէի համարձակեր դուրս ելլելու, կ'ըսէ։ Ինդրանքիս վրայ, մտերիմ բարեկամ մը, եկաւ բնակիլ տանս մէկ յարկը։ Ինքզինքս բացարձակ առանցնութեան մէջ կը թաղէի։ Կ'ընդունէի այն սակաւաթիւ մարդիկը՝ որոնք զիս տեսնել կուգային։ Բայց դիշերը, կ'ապատանէի ձեղնայարկը։ Կահ կարասիներով և գորգերով ծածկուած անկողնի մը տակ կը սողոսկէի, և հոն կը քնանայի։ Մեղը ու հաց և խաչած հաւկիթ էր միայն սնունդս։ Այդ միջոցին, զիս հետապնդողները կը փորձէին կողոպտել դրամս, և իրա՛ւ կը կողոպտէին, քանի որ չի կրցայ ձեռք ձգել հօրս բոլոր հարստութիւնը»։

Ժամանակը չէ խաղաղեցուցած Տիկին Կրինը, 1901 ապրիլին խնդրեց և արտօնութիւն ստացաւ մշնջենապէս վրան պահելու հրաշէն մը. ինք միակ կինն է Նիւ-Եորքի մէջ, որ այդ արտօնութիւնը կը վայելէ։

ԻՆՉՈՒ ԵՐՋԱՆԻԿ ՉԷ ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՆ

Բայց միայն այս ծայրայեղ յուզումները չեն որ կ'ապացուցանեն թէ, այս զարմանալի կերպով գործունեայ և գերաղանցապէս իմաստուն կինը բնական և կատարեալ վիճակի մէջ գտնուող կին մը չէ։

Իր բոլոր կարողութիւնները զարգացած են միա՛կ ուղղութեամբ մը, — գործի ուղղութիւնը, — և իր բարոյական ու մտաւորական հաւասարակշռութիւնը խլուած է։

Տիկին Կրին բացարձակապէս չէ՛ կորսնցուցած բարութեան, կարեկցութեան, գորովանքի իր զգացումները. այս զգացումները իր քով մասնաւոր ձեւեր առած են. ան կրնայ ըլլալ որ խնամէ վիրաւոր մը, բայց մարդկութիւնը իրեն անյաղթելի հակակրանք մը կը ներշնչէ։ Ան չէ՛ հաստատած երբեք գործնական օգտակարութեան հիմնարկութիւն մը, որոնք կերպով մը արդարացումն են անհաղթելի հարստութեանց, և որոնցմով կը փառաւորուին մասնաւորապէս միլիոնատէրեր։ Բայց, հակառակ ասոր, իր շունը բրինձի և շաքարի կարկանդակներով կը սնանի։

Տիկին Կրինի համար չեն զուարթութիւն, հանգստութիւն, ապրելու հաճոյք։ Իր հորիզոնը կը կազմեն՝ իր դրամատան պատերը։

Նոյնիսկ չգտեր, իր դրամովը, ըսաղծել երջանկութիւն, կամ պարզապէս հանգստութիւն, ո՛չ անոնց համար՝ որ կը տառապին, ո՛չ իրենցերուն, և ո՛չ ալ ինքզինքին համար։ Ի՞նչպէս կրնայ երջանիկ ըլլալ այս կինը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 119

ՖԱՍԿԵՐ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՑ

ԶԷՊ

ՅՈՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԲ.

Բայց ինչո՞ւ մանրամասնեմ տառապանք մը զոր քանի՛ վերյուշեմ մարմինս կը փշաքաղի։ Սամսոնէ մեկնելէ ետք պարզ թափառաշրջիկի մը պէս սկսայ յածիլ քաղաք քաղաք, չատ անգամ հասարակ ապրուստի համար իսկ նեղութիւն քաշելով։ Ալ հիմա զըղջացած էի Պոլսէն մեկնելուս, ուր դժուար պիտի չըլլար տնուշա երկրորդական զբաղում մը գտնելով ապրիլ ու զնեզ ապրեցնելը և սակայն անգամ մը եկած էի ու արժանապատուութիւնս չէր թոյլատրեր ինձ ասանկ մերկ անօթի վերադառնալ ծննդավայրս, ուր այնչափ նախանձելի կեանք կը վարէի երբեմն։ Վերջապէս այս բախտախնդրական դէգերումներս օր մը առաջնորդեցին զիս Իզմիր, երբ արդէն վարժուած էի խոնարհ զբաղումներով օրապահիկս հայթայթելու։ Վարձս անանական կեանք մըն էր բացարձակապէս, վրան ծածկելու չափ հագուստ և փորս կշտացնելու չափ կերակուր գտած օրս երջանիկ կը սեպէի զիս. զգացում, մարդկութիւն, ընտանիք, սէր ամէն ինչ ջնջուած էր սրտէս և յոյսի նշոյլ մը իսկ չէր ճառագայթեր ներսս՝ կորսնցուցած դիրքս վերստանալու։ Այս դժբախտ պատճառներով մոռնալ ուխտած էի ա՛նչափ սիրած ամուսինս ու զաւակս որոնց կըսկիծ ու վիշտ առթելէ ուրիշ արդիւնք պիտի չունենար իրենց հետ յարաբերութեան մըտնելս։ Ա՜խ, ինչե՛ր չփորձեցի, ի՛նչ միջոցներու չձեռնարկեցի փոքրիկ դրամագլուխ մը ձեռք անցընելու համար, բայց բախտը երեսը դարձուցած էր անգամ մը և բոնածս ձեռքս կը մնար, որպէս թէ երբեմնի այնչափ յաջողած մարդը չըլլայի ես։ Մինակ բախտախաղը կը մնար, օրուն կը թոսկայի մոտենալէ։ Պօրսայի խաղերուն մէջ կործանումին այս աստիճանին իյնալէ ետք, թէեւ կրակ մը կը բռնկէր մէջս նոր փորձ մըն ալ ընելու, սակայն վստահ ըլլալով որ նոր ձախողուածի մը հետեւանքը անձնասպանութիւն պիտի ըլլայ, գէթ այդ արարքէն զերծ մնալու համար կը սանձէի կիրքս ու գըրպանի մէկ քանի զրուշս չէի նետեր խաղասեղաններուն վրայ։

Իզմիրի մէջ երկարօրէն տառապելէ ետք, բախտն բերմունքովը Հայ տիկնի մը ներկայացայ, որ մեծ թուով կալուածներ ունէր քաղաքին մէջ և զիս մատակարարը կարգեց անոնց. ամէն օր ստիպուած էի կարգաւ այցելել շէնքերը, քննել զանոնք, նորոգութեան կարօտ մասերը չմնալ տալ և վարձքերը գանձել։ Ասանկ պաշտօն մը թէեւ փարթամ օրերու համար նախատինք մը պիտի նկատէի, սակայն ապրուստի համար այնչափ նեղութիւն քաշելէ ետք Աստուծոյ մէկ շնորհը նկատեցի և գործիս փարելով սկսայ խղճի մաքք աշխատիլ։ Գրեթէ բացակայութեանս երկար տարիներուն մեծագոյն մասը այս մատակարարութեան գործով անցուցի, միշտ զզուած, կեանքէ յուսահատած ու աշխարհի քէն ըրածի պէս։

Սեղանաւորութենէ մատակարարութեան իջնալէ ետք, ալ ինչ սրտով աշխարհի վրայ նայէի, կընոջս, զաւակիս վրայ խորհէի, մոռացութեան տուած էի ամէն բան ու ճգնաւորի կեանք մը կը վարէի Իզմիրի մէջ, աշխատութենէս դուրս ո՛և է բանով չզբաղելով։ Դժբախտաբար տիրուհիս մեռաւ վերջին տարիներս միակ չափահաս աղջիկ մը ձգելով Ամէլի անուամբ։ Այս անունը աղէկ պահէ մտքիդ մէջ սիրելի ամուսինս, որովհետեւ այն օրիորդ Ամէլիի շնորհիւ մինակ պիտի կարենանք գտնել մեր երջանկութիւնը։

—Առաջին վայրկեանէն ի վեր, ըսի ընդմիջեց տիկին Ադամեան արցունքները սրբելով, ձեր հոս փոխադրուելուն մէջ Աստուծոյ մատը կայ օրիորդ։

—Ես ալ այնպէս կը տեսնեմ, յարեց Ամէլի, որ ոչ նուազ յուզուած էր մատակարարին նամակէն ու հարիւր անգամ կը զղջար որ, անոր իր վրայ բանեցուցած խստութիւններուն տարբեր գոյն տուած էր։

Յուզումը կատարեալ էր բոլոր ներկաներուն վրայ, որոնք թաղծալից դէմքով կունկնդրէին այս սրտամրմոք ընթերցումը, իսկ Վարդանոյշ թաշկինակը չէր հեռացներ աչքէն ու շարունակ կը հեծէր։

Նուարդ ժամ առաջ վերջացնելու համար նամակը չարունակեց զայն կարդալ։

Տիրուհիս ամուսինը Բօլա անուն իտալացի մըն էր որ այնչափ ազնիւ կնոջը վրայ գնաց երկրորդ կին մը առաւ բոլորովին առջինին հակապատկերը։ Ստորին, գձուձ, վարնոց արարած մըն էր այս երկրորդ կինը, որուն ամբողջ մտածումը խորթ աղջկանը՝ Ամէլիի հարստութիւնը կողոպտել էր. և երբ հարստութիւն կըսեմ քիչ բան չհասկնաք, յիսուն վաթսուն հազար ոսկիէն աւելի հարստութիւն ժառանգած էր օրիորդ Ամէլի մօրմէն և այս ստորին կինը ամէն օր միջոցներ կը փնտռէր հայրը զաւակէն պաղեցնելու, հարստութիւնը ձեռքէն խլելու և տան մէջ կռիւ սերմանելու. օրիորդ Ամէլի սակայն սիրայօժար կը համբերէր այս ամէնուն, միշտ անտարբեր մնալով խորթ մօրը թշնամութիւններուն։ Սատանայ կինը տեսնելով որ կռիւով չյաջողեցաւ, ուրիշ ծրագիր մը յղացաւ և սկսաւ ամէն օր տուն բերել վարնոց ազգականներէն գեղեցիկ դիմագիծով սրիկայ երիտասարդ մը, այսպէսով Ամէլիին ու անոր միջեւ սէր մը ստեղծելու և զանոնք իրարու հետ ամուսնացնելու ծրագիրով. և սակայն Ամէլի այն ատիճան պատուախնդիր էր ու զգուշաւոր, որ երեսն իսկ չէր նայեր սրիկային և խորթ մօրը պատրաստած ծուղակներէն կասկածելով որ բռնութիւն մը գործադրելու չելլան վրան, խորհուրդ հարցուց ինձ։ Ես նոյն իսկ կը վախնայի որ չարանախնձ կինը բռնութիւն բանեցնելէ զատ, ըսպաննելու չափ ալ առաջ կ'երթայ Ամէլին, ուստի ամէնէն դրական միջոցը զայն յարմար երիտասարդի մը հետ ամուսնացնելը սեպելով, կարծիքս յայտնեցի օրիորդին որ հաւանութիւնը տուաւ։ Ամէնէն դժուար խնդիրը սակայն արժանաւոր նշանած մը գտնելն էր որ ամէն առաւելութիւն ունենալով մէկտեղ համակրանքի արժանանար Ամէլիի ու անոր հարստութիւնը գործածելու կարողութիւնը ցոյց տար։ Գործը ստիպողական էր և գաղտնի պիտի կատարուէր ծնողներէն, հետեւաբար մեծ աշխարհութիւն պէտք է սխալ քայլ մը չառնելու համար։

(Շարունակելի)

Պարզ Խօսքեր

ԽՐԱԽՈՒՍԻՋ ՕՐԻՆԱԿ

Պոլսոյ մէկ թաղէն Վոսփորի մէկ գիւղը փոխադրուած Հայ ընտանիք մը, հիւանդապահուհիի մը պէտք ունենալով, դիմում ըրած էր տեղւոյն Աղքատախնամ Մարմնոյն որ զարմանքով պատասխանած էր թէ ինք հիւանդապահ կիներ հայթայթելու պաշտօն չունի։ Այս պարզ իրողութեան մէջ խիստ հրամանդիչ դաս մը կար զոր հասկնալ չէ ուզած Աղքատախնամը։ Կարծենք թէ այլ եւս ժամանակ է որ Աղքատախնամ Մարմինները լրջօրէն խորհին աւելի օգտակար և նպատակայարմար ընելու իրենց պաշտօնը։ Վիճակագրութիւն չունենալու պէտք չկայ համոզուելու համար որ թաղերու աղքատ հիւանդներուն մեծագոյն մասը անգործութեան հետեւանքով է որ կ'տարուին դիմում ընել հանրային կարեկցութեան և հաց, միս, կաթ ևն խնդրել։ Աշխատանքը ամէնէն կենսատու դարմանն է զոր իրաւունք ունինք սպասելու Աղքատախնամներէն։ Գործ հայթայթել, պզտիկ դրամագլուխներ յատկացնել, հիւանդապահուհիի դասընթացք կամ ձեռագործի աշխատանոց հաստատել,—ահա՛ ճշմարտապէս մարդասիրական ու նպատակայարմար անօրինութիւններ որոնք Աղքատախնամի մը լաւ ըմբռնուած պարտականութիւնները կը կազմեն։ Բերայի Աղքատախնամը գեղեցիկ օրինակ մըն է, ուրկէ կրնան խրախուսիլ միւս թաղերու Աղքատախնամները։

ՍԻՄԷՈՆ ԾԵՐՈՒՆԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Սթանտարդ»ի խմբագրականէն

Կարմիր Ծովուն մէջ ռուսական զինեալ նաւերուն կողմէ անգլիական շոգենաւերուն գրաւմանց վրայ Մեծին Բրիտանիոյ մէջ զգացուած դժգոհանքը իր առաջին բացատրութիւնը գտաւ Երեսփ. Ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարարի խորհրդականին ուղղուած հարցումով մը։ Լորտ Բրըսի պատասխանելով յայտարարեց թէ խնդիրը խիստ ծանր կարեւորութիւն մը ունի, թէ կառավարութեան խորին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, և թէ մանրակրկիտ քննութիւններ կը կատարուին պարագաներուն առթիւ։ Մինչեւ հոս աղէկ, և թերեւս անգաղտնապահութիւն ըլլայ ակնկալել աւելի բացայայտ տեղեկութիւն տալ և ասկէց աւելի որոշ յայտարարութիւն ընել։ Բայց Անգլիա վստահ է որ իր Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը աւելի արդիւնաւոր գործողութեան մը պիտի ձեռնարկէ քան որքան կը պահանջեն դիւանագիտական հաղորդակցութեան սովորական ձեւակերպութիւնները։ Ամենքս ալ ի սրտէ կը բաղձանք, ա՛րքան որ կը բնանք, բարեկամական յարաբերութիւններ ստեղծել Զարին կառավարութեան և իր ժողովուրդին հետ, և երբեք մեր մտքէն չանցնիր երկրորդական չփոթութեամբ մը ծանրացնել Ռուսիոյ կրած դժուարութիւնները Ս. Արեւելքի մէջ։ Բայց այս երկայ գործողութիւնը մեր ուզելովը չեղաւ. և խաղաղութեան սիրոյն համար չենք կրնար սակայն յայտնի կերպով զրգռիչ արարքներու դէմ լուռ մնալ։ Կացութեան ծանրութիւնը սա իրողութեան մէջ կը կայանայ որ մեր առեւտրական նաւարկութեան դէմ ռուսական ոտնձգութիւնը այս առաջին անգամը չէ, և կրնայ անսահման տարածութիւն մը առնել։ Առանձին չափազանցութիւն մը կրնայ հանդուրժելի ըլլալ, ա՛յն վստահութեամբ թէ բարձրագոյն իշխանութեանց կողմէ պատշաճ դիտողութեանց վրայ հասուցում կ'ըլլայ։ Բայց ներկայ պարագան բոլորովին տարբեր է։ Եղածը հակառակ է թէ՛ միջազգային օրէնքին, թէ Դաշնադրական իրաւունքի։ Մալաֆֆա մէկն է Բեռնեսիւէր և Օրհանքալ Շոգենաւային Ընկերութեան նաւերէն որ արդէն ամէն կասկածէ վեր է չէզոքութեան կանոններուն դէմ ոևէ զանցառութիւն մը ընելու։ Եօքհամա կ'երթար ընդհանուր վաճառքով, երբ յանկարծ կեցուց և խուզարկեց զայն ո՛չ թէ ռուսական մարտանաւ մը,—որ միջազգային օրէնսգէտներու կարծիքով կրնայ արդարանալ չէզոք շոգենաւեր խուզարկելու և վար դնելու—այլ ռուսական ա՛նպիսի շոգենաւ մը որ Միջերկրականէն Կարմիր Ծով գացած էր իբրեւ առեւտրական շոգենաւ մը։ Այդ հանգամանքով միայն արտօնուած էր անոր ելքը։ Եթէ Մալաֆֆան բռնող ռուսական Ս. Բեռեզովուրկ շոգենաւը մարտանաւ մը ըլլար, Կարմիր Ծովուն մէջ պահակութիւն ընելու իրաւունք չունէր բնաւ։ Եթէ մարտանաւ չէր, ուրեմն իրաւունք չունէր չէզոք շոգենաւի մը հետ իշնալու, ապա թէ ոչ՝ քրէական պարզապէս ծովահէնի գործ է։ Այդ ծովահէն նաւը ո՛չ միայն կեցուց և խուզարկեց բրիտանական Մալաֆֆա թղթատար շոգենաւը, այլ նաև մէջը ռուսական զինուոր դրաւ իբրեւ նաւաստի, անոր վրայ ռուսական դրօշը տնկեց և հիմա զանիկա Ռուսիա կը տանի իբրեւ նաւային գրաւում մը դատը տեսնելու համար։ Ռուսիա պէտք է գիտնայ թէ Մեծն Բրիտանիա չի կրնար անտարբերութեամբ տեսնել որ անգլիական դրօշը կրող շոգենաւ մը ռուս նաւատիներով և ռուս դրօշով նաւարկէ Սուէզի ջրանցին մէջէն։ Այն ատեն Անգլիա իրաւունք ունի ըսելու որ եթէ իրենց թղթատար շոգենաւները այդ կերպով պիտի նաւարկեն, և Անգլիա անտարբեր պիտի գտնուի, ուրեմն ինչո՞ւ գոյութիւն ունի միջազգային օրէնքը։

Բայց գանգատ ունեցող Տէրութիւնը միայն Անգլիան չէ։ Գերմանիա ևս գանգատ ունի։ Բեռերսպուրկի Դիւանագիտութիւնը անքննելի է։ Ռուսիոյ շահը կը պահանջէ որ Գերմանիոյ բարեացակամութիւնը ձեռքէ չհանէ։ Պիզմարքի օրերէն սկսեալ մինչեւ Վարչապետ Պիւլով կոմսին վերջին բանախօսութիւնը, Գերման Դիւանագիտութեան վարիչ սկզբունքը եղած է աղէկ ապրիլ Ռուսիոյ հետ։ Բայց գերմանական Բրինց Հայնրիխ շոգենաւին եղածը Մալաֆֆայի եղածին չափ ծանր է, և դժգոհանք յառաջ բերած է հասարապէս Պերլինի պաշտօնական և անպաշտօն շրջանակներուն մէջ։

* * *

Մալաֆֆայի անգլիացի նաւաստիները իրենց պաշտօնէն հանուեցան Ռուսներուն կողմէ, և իբրեւ գերի վար դրուած են շոգենաւին մէջ։

Գերման թերթերը, որոնք Բրինց Հայնրիխ շոգենաւին գրաւման առաջին լուրին վրայ, խիստ զայրոյթ յայտնած էին և զանազան անախորժ մեկնութիւններ տուած էին, յանկարծ լեզուներնին փոխեցին, և հիմա շատ քիչ կը խօսին ամբողջ խնդրոյն վրայ։ Յայտնի ճիգ մը կը տեսնուի Ռուսիոյ դիւրազգածութիւնը չվիրաւորելու՝ տրուած հրահանգներու համաձայն։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՃԱԲՈՆՑԻՔ ԹԱՇԻՋԱՕԻ ՄԷՋ

ԿՈՒԻՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

ՄՕԹԻԷՆԼԻՆԿԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԷՆ ԼՈՒՐ

(Վերջին թղթաբերով առնուած Եւրոպական թերթերեն։ Դեպքերը պատմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ շարունակաբար։)

ԹՕՔԻՕ, Յունիս 20.— Պաշտօնական մանրամասն լուրեր կը ցուցնեն թէ Ճաբոնցիք Մօթիէնլինկի և ուրիշ կէտերու վրայ իրենց դիրքերը պաշտպանեցին վերջին ծայր քաջութեամբ և ուժգնութեամբ թիւով խիստ շատ թշնամին դէմ։ Այս կարեւոր դիրքը ձգելու համար զօրավար Քուրօքաթքին ձախողուածը անոր կացութիւնը վերջին ատիճան յուսահատական կ'ընէ։

ՆԱԿԱԶԱՔԻ, Յունիս 20.—Նաւային գործողութեանց վերջին արարուածին մօտենալուն վրայ, գացի այցելեցի Ճաբոնական Նաւատորմին, իր գաղտնի ժամադրավայրին մէջ։ Ամբողջ Նաւատորմը և նաւաստները սքանչելի վիճակի մէջ են, և ապագայ յաջողութեան վրայ լիուլի վստահութիւն ունին։ Իրենց եօթը ամսուան ծառայութեան հետեւանքով յոգնութեան ոևէ նշան ցոյց չեն տար։ Բոլոր զբաղաւորները և զրահապատ ու անզրահ յածնաւորները ամէնքն ալ անվնաս են, և անձկանօք կը սպասեն Ռուսական Նաւատորմին դուրս ելնելուն։ Ծովակալ Թոկօ կը գտնուի Մաֆազա զրահաւորին մէջ, որուն պարզած է իր ծովապետութեան դրօշը։ Ազահի զրահաւորին ընկերակցութեամբ ծովակալը բաց ծովուն վրայ դիմաւորեց Մանչուրիա շոգենաւը, և ընդունեց նաւային օտար կցորդները և թղթակիցները։ Համառօտ բանախօսութեամբ մը բարի գալուստ մաղթեց անոնց։ Հրաման բրաւ որ պտրտին իր զրահաւորին ամէն կողմերը։ որ պատերազմին սկիզբէն ի վեր քանիցս թորփիլահար եղած է, բայց առանց ոևէ վնաս կրելու։ Ծովակալ Թոկօ ողջ առողջ է և յուսալից։

ՇԱՆԿԱԾ, Յուլիս 20.—Մօթիէնլինկի և ուրիշ չորս դիրքերու վրայ կիրակի օր մղուած ճակատամարտին մէջ Ճաբոնական կորուստները 300 են, որոնց մէջ կը գտնուին նաև 4 սպայ սպանուած և 15 սպայ վիրաւորուած։ Երկու ռուսական զօրաբաժինները կը բաղկանային հրացանակիր զօրաբաժիններուն երրորդ և վեցերորդ գունդերէն և հետեւակազօրաց ինքներորդ գունդէն։ Զօրավար Նիշի ճաբոնական զօրաբաժին հրամայուն էր։ Մէկ ճաբոնական զօրաբաժին միայն կը կրուէր ռուս զօրավար Քէլլերի երկու քին դէմ։ Քուրօքաթքին յանձնարարած էր Քէլլերի ճզբել Մօթիէնլինկի շուրջ զօրավար Քուրօքիի հաստատած շղթան։ Ճակատամարտը խիստ ծանր էր, ամբողջ ճաբոնական գունդ մը հղիամարթունկի մէջ փճացաւ, բայց արդիւնքը սքանչելի յաղողութիւն մըն էր Ճաբոնի համար։

Շանկայէն հիւսիսային ծովեզերքները գացող անգլիական Բէյրինկ շոգենաւը գրաւուեցաւ ճաբոնական յածնաւի մը կողմէ, և ճաբոնցի նաւազներուն առաջնորդութեամբ Ճաբոն ղրկուեցաւ։

ՋԻՖՈՒ, Յուլիս 20. — Բորթ Արթուրէն յուլիս 14ին մեկնող Զինացիք այսօր հոս գալով, կ'ըսեն թէ Յուլիս 12ին 4,000 Ճաբոնցիք բերդ մը գրաւեցին Բորթ Արթուրէն գրեթէ չորս մղոն դէպի արեւելք։ Ռուսք, Ճաբոնցի օգնական գունդերուն հասնելէն առաջ, պաշարեցին Ճաբոնցիները, պայթեցուցին ցամաքային ականներ, և նոյն տեղը գտնուող բոլոր Ճաբոնցի զինուորները փճացուցին։ Նոյն աղբիւրէ զրոյցներուն նայելով, Ռուսք թորփիլահար ընելով ընկղմեցին օտար առեւտրական նաւ մը որ գիշերը Բորթ Արթուրի մօտէն անցնելով Նիուչուանկ կ'երթար։ 40 Զինացիներ Բորթ Արթուրի հիւանդանոցը տարուեցան։ Միւսներուն ի՛նչ ըլլալը յայտնի չէ։ Կ'ըսուի թէ բազմաթիւ չինացի ճամբորդներ կային մէջը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, Յուլիս 20.—Լիաօեանկէ մասնաւոր հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Բորթ Արթուրի սպաներէն առնուած լուրերուն նայելով, բոլոր պաշարեալները բացարձակ վստահութիւն ունին թէ զօրավար Սթէօսէլ պիտի կարողանայ բռնել և պաշտպանել բերդաքաղաքը։ Զօրավար Քոնտրաթիվի հրամանատարութեան ներքեւ ամէն օր պաշտպանութեան նոր միջոցներ կը կազմակերպուին։

Ռուս սպայ մը կը յայտարարէ թէ զօրավար Քուրօքաթքին կ'ուզէ ա՛լ աւելի հիւսիս քաշուիլ, բայց այդ պարագային Ճաբոնցիք բնականաբար աւելի առիթ պիտի ունենան նոր զօրքեր կեդրոնացնելու Բորթ Արթուրիքարի։ Լիաօեանկի մէջ մթերուած թնդանօթներուն և ռազմանիւթերուն թիւը ա՛յնքան շատ է որ զօրավար Քուրօքաթքին մեծ դժուարութեան մէջէ է պանդք դէպ ի հիւսիս փոխադրելու համար։ Ամէն պարագայի մէջ, այդ փոխադրութեան գործողութիւնը մեծապէս պիտի զբաղեցնէ զինքը։

Երկու շաբաթ առաջ Ամերիկայէն Քրօնչիատ հասաւ ընդծովեայ մարտանաւ մը, բայց փոքր կատարուած պահուն տեսնուեցաւ թէ մարտանաւը խիստ վնասուած էր։ Երէկ գիշեր Ամերիկայէն շոգենաւ մը հասաւ Քրօնչիատ, և անմիջապէս ներքին նաւահանգիստը ընդունուեցաւ, ուր ուրիշ ընդծովեայ մը անմիջապէս ցամաք հանուեցաւ։ Յետոյ շոգենաւը ուղղակի ճամբան շարունակեց և իր հանքածուխը այս պահուս կը պարպէ Բեռերսպուրկի քարափին վրայ։

Նովոյէ Վրէմիա սատիկ քննդրութեամբ յօդուած մը կը հրատարակէ ռուսական կարծեցեալ խիզդիզութեանց վրայ Ճաբոնցիներուն պատմութեան դէմ, որուն, կ'ըսէ, կարեւորութիւն կուտան անգլիական լրագրիրները։

Թիէնզին, Յուլիս 20. — 1500 Ռուսք Նիուչուանկ դարձան Բ. գիշեր։ Ճաբոնցիք վեց մղոնհեռի են այդ քաղաքէն։ Հետեւաբարձակաւին Նիուչուանկի տէր չեն եղած Ճաբոնցիք։

Ճաբոնցիք իրենց դիրքերը կ'ամրացնեն Թաչիչաի շրջակայքը։

Անձրեւները նորէն սկսան, և կ'երեւի թէ գործողութիւնք վեց շաբաթի չափ դանդաղ պիտի երթան։

ՆՈՎԿՈՐՕՏ, Յուլիս 20. — Զարը կայսրանին մէջ ընդունուեցաւ կառավարիչն և Պատուիրակութիւններն։ Ն. Վեհափառութիւն Սոֆի հրապարակը երթալով աչքէ անցուց Նուչլօթեան զօրագունդը, որուն նուիրեց սուրբ պատկեր մը։ Զարը իր գոհունակութիւնը յայտնեց նաեւ թէ ամէնքն ալ ողջ և առողջ իրենց տուները պիտի դառնան։ Վեհափառութիւն յետոյ ուղղակի Բեթերսպուրկ դարձաւ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, Յուլիս 20.—Պալթիկի Նաւատորմին և նաւահանգիստներուն հրամատար ծովակալ Պիրուլէվ հրամանագիր մը հրատարակելով, կը պատուիրէ որ Խաղաղականի Երկրորդ Նաւախումբին երկու հատուածները, որոնց կը հրամայեն ծովակալ Ֆէլքերսամ և ծովակալ Էնքվիսթ, Քրօնչիատի նաւահանգիստին առջեւ իրենց որոշեալ տեղերը բռնեն, մարտանաւերուն մէջ ամէն տեսակ պատերազմական պատրաստութիւնները տեսնուին, բոլոր սպաները և նաւազները երբեք չմեկնին իրենց մարտանաւերէն, և իրրիկունէ մինչեւ արշալոյս զինեալ մակոյկներու շղթայով մը պատսպարուին բոլոր մարտանաւերը, թնդանօթները պատրաստ ըլլան, և նաւազներուն ալ բաւականաչափ գնդակ տրուի։

*** Մօթիէնլինկի վերջին ճակատամարտին վրայ եկած նոր մանրամասնութիւնները որոշապէս ցոյց կուտան ռուսական և ճաբոնական ռազմավարութեանց իսկական տարբերութիւնը։ Ռուսք պարտաւորուած ըլլալով ուղղակի թշնամիին ճակատին վրայ յարձակում գործելու, և գիտնալով թէ այսպիսի գործողութենէ մը անբաժան են ահագին կորուստներ, մութէն օգուտ քաղեցին և ա՛նպէս մօտեցան, ինչպէս Անգլիացիք Նոյնը ըրին Մակէրսֆոնթայնի պօէրական դիրքին վրայ։ Բայց պէտք է գիտնալ թէ լեռնային երկրի մը մէջ այս պայմաններուն տակ գիշերային յարձակումը ընել և ուղղութիւնը ու ճամբան չկորսնցնելը մեծ դժուարութիւն մըն է, այս պատճառաւ Ռուսք զգուշաւորութեամբ մօտեցան, բայց պաշտպանողներուն կրակին անողդողդ զօրութենէն ետ քաշուեցան։ Ռուս հրամատարը քաջութիւն չունեցաւ իր վերջին պահեստիները առաջ քշելու, թէեւ այսպիսի վերջին փորձ մը տարբեր արդիւնք մը առաջ բերէր։ Ռուսք կ'ըսեն թէ գեղինները շատ անյարմար էին Հրեստանիի գործածութեան համար։ Բայց ասիկա նշանակութիւն չունի։ Ամիսներով այդ Մօթիէնլինկը իրենց ձեռքն էր, իրենք հարկաւ գիտէին թէ կարիքի չէր թընդանօթ գործածել, ուրեմն ինչո՞ւ յարձակեցան՝ կանխաւ վստահ ըլլալով թէ պիտի կորսնցնեն, կա՛մ բնաւ յարձակելու չէին և կամ իրենց կարգադրութիւնները ըստ այմմ ընելու էին։ Ամէն ատեն որ Ռուսք այս տեսակ ձախողուածի մը հանդիպին, կանոնաւոր ճակատամարտի մը և պարտութեան չեն ուզեր վերագրել, այլ «զինուորական հետաքննութիւն» մըն էր կ'ըսեն։ Բայց ամէն պարագայի մէջ պէտք է գիտնալ թէ, ինչպէս արդէն շաբաթ օր կ'ըսէինք, մէն մի օր չահ մըն է Ռուսներուն համար, որովհետեւ ամէն օր երկու վաշտ նոր զօրք կը հասնի անոնց։

*** Մօթիէնլինկի ճակատամարտին վրայ Թոքիոյէ հետեւեալը կը հեռագրեն.—

«Յուլիս 17էն առաջ արդէն քանիցս և փոքր ընդհարումներ կը մղուէին, բայց երկուստեք առանց ծանր կորուստի։ Ճաբոնական յառաջապահ գունդ մը դիրքերը կը պահպանէր։ Ցամաքէն ընդդիմացաւ մինչեւ որ օգնական գունդերը հասան, և յետոյ սկսաւ կողմնակի յարձակումը։ Ցառաջապահ գունդը ամբողջ օր մը պահեց իր դիրքը ահագին կորուստներ տալով։ Ռուսք յառաջապահներուն վրայ յարձակեցան Յուլիս 17ին առաւօտեան ժամը 3ին։ Զօրավար Օքաղաքիի զօրքերը վազեցին, և Վոռթիէնքուանկի հիւսիսային արեւմտեան բլուրներուն վրայ զետեղուած ճաբոնական հրետանին սկսաւ կրակ ընել։ Ճաբոնական յառաջապահները ատիճանաբար ետ քաշուեցան։ Ռուսք անդադար օգնական զօրք ընդունելով սրարշաւ սուրացին և բռնեցին Մօթիէնլինկի արեւմտեան կատարը։ Ժամը 5ին բոլոր ճաբոնցի զինուորները կը մասնակցէին կռուին։ Ռուսք Ճաբոնցիներէն շատ աւելի էին, բայց ի զուր կը ջանային պաշարել ճաբոնական ձախ թեւը։ Ճաբոնցիք Մօթիէնլինկի գլխաւոր կատարը բռնելով բոլոր յարձակումները ետ մղեցին։ Ռուսական եօթը վաշտերը կռնակնին դարձուցին, Ճաբոնցիք անոնց ետեւէն ինկան, յետոյ Թավանի բարձունքներուն վրայ յանկարծ կեցան, և չորս թնդանօթ զետեղելով հոն, դարձուցին հաւածանքը։ Ճաբոնական գունդը, հետաքննութեան համար ղրկուած, հրեք ռուս վաշտերու հանդիպեցաւ և յարձակեցաւ անոնց վրայ, յետոյ չորս գունդ օգնական զօրք ընդունելով, Ռուսները քշեց, և գրաւեց Մահուամանզիայի բլուրները։

«Ռուս հետեւակ վաշտ մը և ձիաւոր գումարտակ մը ժամը 8ին յարձակեցան ճաբոնական գունդի մը վրայ Սիամաթանկի մէջ։ Ռուսք հակառակ իրենց կրկնակի առաւելութեան չկրցան խախտել Ճաբոնցիները, որոնց բոլոր սպաները սպանուեցան կամ վիրաւորուեցան։ Զինուորները տաքերնին չխախտեցին մինչեւ որ իրենց օգնութիւն հասնելով Ռուսք փախան։

«Ուրբաթ գունդ հետեւակ և մէկ ջոկատ հեծեալ Ռուսք յարձակեցան Զիաթօնի դիրքին վրայ։ Իրիկուան ժամը 5ին գունդ մը ճաբոնցի հետեւակ և մէկ գունդ ամրաշէն զինուոր վրայ հասան, և Ռուսք փախան։»

ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Ուրբաթ օր Վատիկանի մէջ մեծ ժողով մը գումարուեցաւ նախագահութեամբ Պապին։ Ներկայ էին բոլոր կարդինալները և Հռոմի Աթոռին դրան եպիսկոպոսները։ Խորհրդակցութիւններ կատարուեցան Ֆրանսայի կողմէ ղրկուած վերջնագրին վրայ, և նաեւ Պապին կամքին ըմբոստացող և խնդիրը աշխարհային իշխանութեան ներկայացնող Ֆրանսացի եպիսկոպոսներուն տրուելիք պատիժին վրայ։ Այս ժողովը չորեքշաբթի օր պիտի դումարուէր, բայց Լէօն Պապին մահուան տարեդարձը ըլլալով Ուրբաթի յետաձգուեցաւ։ Խորհրդակցութեանց արդիւնքը դեռ յայտնի չէ։ Ֆրանսա իր վերջնագրին պատասխանին կը սպասէ։

Մ. ՎԻԹԹԷՆԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ.—Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ դժուարութիւններ ծագած են Մ. Վիթթէի և գերման վարչապետ Պիւլով կոմսին միջեւ ռուսերէրման առեւտրական պայմանագրութեան մասին։ Մ. Վիթթէ պիտի մեկնի Պերլինէն, և թերեւս ուղղակի Բարիզ երթայ։

ԳԵՐՄԱՆ գահաժառանգ իշխանը յառաջիկայ աշնան ուղեւորութեան մը պիտի ձեռնարկէ աշխարհի չորս։ Ճամբորդութիւնը պիտի կատարէ Շարլօթ գպրոց-մարտանաւով, որ այս միջոցիս Նորոգութիւններ կը կրէ Քիլի նաւարանին մէջ։ Գահաժառանգը նաւային սպայի հանգամանքով պիտի չգտնուի մարտանաւին մէջ, այլ իր բոլոր ժամանակը պիտի անցընէ տեղեկութիւններ քաղելով և ուսումնասիրելով։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ

Կարմիր Ծովուն մէջ Ռուսական Կամաւոր Նաւատորմին ընթացքները դժգոհանք առաջ բերած են Լոնտոնի մէջ (Տես Կացութիւնը։) Հինգ յածնաւերէ և տասը թորփիլանաւերէ բաղկացեալ նաւախումբ մը Միջերկրականէն Կարմիր Ծով զրկուեր է Բրիտանական վաճառականութիւնը պաշտպանելու համար։ Թէրրիպլ յածնաւը միւսներէն առաջ փութացած է։ Նոյն իսկ Լոնտոնի մէջ զրոյց տարածուեցաւ անցեալ իրիկուն թէ Թէրրիպլ արդէն իսկ Կարմիր Ծով հասած և ընկղմած է ռուսական Սմոլենսկ շոգենաւը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳՈՒՇԿՈՎ ԵՒ ՔԱՔՕՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՃԱԲՈՆԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՃԱԲՈՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԳՐԱՒՈՒՄՆԵՐԸ

ՄԻԱՀԱՄՈՒՌ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՔՈՒՐՕՔԻԻ ԿՈՒԻԼԷ ԼԻԱՕԵԱՆԿԻ ԴԷՄ

ՕՔՈՒԻ ԿՈՒԻԼԷ ԹԱՇԻՋԱՈՅԻ ԱՌՋԵՒ

ՕՑԱՄԱՑԻ ԵԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՎՐԱՑ

ԱՆԳԼԻՈՒՄՈՒՍ ՄԹՋԱԳԷՊԸ

19ին սաստիկ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ նաև Զօնհաքոյի մօտ։ Ռուսերը ստիպուեցան գետէն անդին քաշուիլ։

—(Պաssօնական).—Զօր. Քուրօքի կը տեղեկագրէ որ ճաբոնական բանակ մը ամսոյս 18ին յառաջխաղաց չարժումի մը ձեռնարկեց գրաւելու համար Սիսեանը որ հատատաուած է Լիաօեանկ ամնող ճամբուն վրայ, հոնկէ 50 քիլոմէթր անդին։ Մահացու պայքարէ մը ետք, Ճաբոնցիները յաղողեցան 9ի իրիկունը Սիսեանը և շրջակաները գրաւել։ Ճաբոնցի զօրավարին տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ թշնամին Անքինի ուղղութեամբ փախուստ տուած է անկարգապահութեամբ։ Այս կռուին մէջ Ճաբոնցիները ունեցան 72 սպանուած և 452 վիրաւորուած, իսկ Ռուսներուն կորուստը 1000է աւելի է։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— (Պաssօնական).—Զօր. Քուրօքաքին Զարին կը հեռագրէ,—16էն 17ի գիշերը, Սէպէյլինի կիրճը գրաւելու պաշտօնը ունեցող մեր բանակը, ետ մղեց թշնամիին երկու յարձակումները։ Բայց յետոյ տեսաւ որ ստիպուած է քաշուիլ, 47 սպանուած և 185 վիրաւոր կորսնցնելով։ 21ին, թշնամին գրաւեց Սիաssուրը։

ԲԱՐԻԶ.—«Ֆիկարօ» զուտ պաշտօնական հատուածով մը կը յայտնէ թէ Ֆրանսական դիւանագիտութիւնը թէ Լոնտոնի և թէ Բեռերսպուրկի մէջ պիտի աշխատի հարթել Մալաֆֆայի գործէն ծագում առած դժուարութիւնները։

ԲՕՐ—ՍԱՑԻՏ.—Անգլիական «Ֆիւրիուզ» յածնաւը և երկու անգլիական թորփիլանաւեր հոս հասան։ Անմիջապէս Կարմիր ծով պիտի երթան ուղեկցելու համար բրիտանական առեւտրական նաւերուն։

ՍՈՒԷՋ.—Ռիւթերի գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Կարմիր ծովուն մէջ Ռուսերուն կողմէ բռնուած Համբուրկ-Ամերիկեան Սfանֆիա շոգենաւը այսօր Սուէզ հասաւ ռուսական դրօշով և ռուս սպաներով ու նաւազներով։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռիւթերի գործակալութիւնը Բեթերսպուրկէն կ'իմանայ թէ հոս հասած զրոյցի մը համեմատ, անգլիական Արsօվա շոգենաւը Կարմիր Ծովին մէջ բռնուած է ռուսական կամաւոր նաւաքաժին պատկանող շոգենաւէ մը։ Արտաքին գործոց նախարար, Կոմս Լամսդորֆ, յայտարարեց Անգլիոյ դեսպանին որ կամաւոր նաւաքաժին յածնաւերը դեռ չեն ստացած այն տեղեկութիւնները որոնք ղրկուած են իրենց։

ԲԵՆԴԱ, 23.— Ռուսաց Վլատիվոսթոքի նաւաքաժինը Հիվսլիէն 80 մղոն անդին տեսնուեցաւ։ Թնդանօթի ձայներ կը լսուին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զօր. Քուրօքիի բանակը կարգ մը կէտեր գրաւեց Լիաօեանկ-Մուքտէն պողոտային վրայ։

—Բեթերսպուրկի անգլիական դեսպանը անգլեւուս միջադէպին վերջ մը տուող ոևէ պաշտօնական յայտարարութիւն չէ ստացած։

ՎԻԵՆՆԱ.— Բորթ Արթուրի շուրջ 800 ճաբոնական զօրք կայ։ Մարէշալ Օյամա մէկ երկու շաբաթէն յարձակման պիտի սկսի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէն կը տեղեկացնեն թէ երեք ճաբոնական թորփիլահալածներ Լիաօի գետաբերանը մտնելով դէպի վեր կ'առաջանան։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ. — Զօր. Քուրօքաթքին հետեւեալը կը հեռագրէ Զարին.—1777 զօրքերէ բաղկացած ջոկատ մը գրաւեց Սիրֆիլին կիրճը, ետ քշելով Ճաբոնցիները։ Ռուսաց կորուստն է 50 սպանեալ և 182 վիրաւոր։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կրսուի թէ անգլիական թնդանօթաձիգ մը ընկղմած է Վեյ-Հայ-Վէյի բացերը։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուս ելմտական նախարար. Մ. Վիթթէ մօտերս Բարիզ պիտի գայ, ռուսական նոր փոխառութեան խնդրով զբաղելու համար։

—Ռուս սպայակոյտը կը հերքէ այն լուրը թէ զօր. Քուրօքիի բանակը խրած է Քուրօքաթքինի ձախ թեւը։

—Կը հաստատուի թէ քօլէրա հարակած է ճաբոնական բանակին մէջ։ Մեռեալներուն մարմինը անմիջապէս կ'այրուի։

—Սամարայի երեւելիներէն մին մէկ միլիոն ռուպլի զրկեց Զարին, ռուս նաւատորմին և վիրաւորներուն համար։

ԼՈՆՏՈՆ, Յլս. 22.—Ռիւթէր Քուրօքիի բանակեղէն Յլս. 20 թուով հետեւեալը կը հեռագրէ.—Ճաբոնցիք երէկ թշնամւոյն բանակեղէնի վրայ յարձակեցան, ասկէ 40 քիլոմէթր հեռու։ Ճակատամարտը վերջացաւ Ռուսներուն համար անպատատ կերպով։ Բայց Ռուսերը նորէն հզօր դիրքեր բռնեցին։—Անցեալ կիրակի, Մոդիէնլինկի կիրճին առջեւ տեղի ունեցած ճակատամարտին մէջ սպանուած Ռուսերուն թիւն այնքան մեծ է որ անկարելի ե-

ղած է թաղել զանոնք։ Քուրջքիի բանակը, համաձարակներէ զգուշանալու համար, կ'այրէ զանոնք։

ԹՈՒԻՈ, 22.—Զրոյց կայ թէ Զօր. Քուրջքի Ցլս. 19ին բուռն ճակատամարտէ մը վերջ, գրաւած է Քիդունկը։ Ճաբոնական կորուստները կ'հասնին 300ի,

ԼՈՆՏՈՆ, 22.—Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնստաուն, այսօր միջօրէէն ետքը, ունկնդրութեան ընդունուեցաւ Էտուարտ թագաւորէն։

ԼՈՆՏՈՆ, 22.—Ռիւթէր Բեդերսպուրկէ կ'իմանայ թէ Մալաffայի գործին նկատմամբ Անգլիոյ բողոքագրին պատասխանող ռուսական ծանուցագիրն այսօր միջօրէէն ետքը յանձնուեցաւ անգլ. դեսպանին։ Այս ծանուցագրին մէջ Ռուսիա կը խոստանայ թէ Մալաffա նաւային գրաւմանց Առեանի մը առջեւ պիտի չդրկուի, և թէ այդպիսի դէպքեր այսուհետեւ պիտի չկրկնուին։ Զեւակերպութիւնները պահելու համար, Մալաffայի բեռը պիտի քննուի Միջերկրականի Նաւահանգստի մը մէջ, հաւանաբար Սուէյցի ծոցին մէջ, ի ներկայութեան անգլ. հիւպատոսին։ Բեդերսպուրկի անգլի. դեսպանն ի դէպ ժամու հաստատումի պիտի պահանջէ Մալաffայի կրած յապաղման համար։

ԼՈՆՏՈՆ, 22.—Երեսփ. Ժողովին մէջ վարչապետ Մր. Պալֆուր հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը Մալաffայի գործին նկատմամբ ընելիք ոեւէ պաշտօնական զեկուցում չունի։

ՀՌՈՄ, 22.—Դրիպուանա Պրինտիզի հասած է, և այս իրիկուն Լոնտոն կ'ուղեւորի։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ, 22.—Միջերկրականի անգլ. նաւաբաժինն հոս հասաւ։ Ֆիւրիրս յածանաւը Բօռ-Սայիտ մեկնեցաւ, էխս և Մալաrs Թորփիլհաւածներուն հետ։

ԲՕՌ-ՍԱՅԻՏ, 22.—Անգլ. Վէճիւս յածանաւն հոս հասաւ, և իսկոյն ջրանցք մտաւ։ Իշխանութիւնք թոյլ չտուին որ Մալաքքա ածուխ և պաշար առնէ։ Մալաքքա երէկ Ալժէ մեկնեցաւ։

ԱՏԷՆ, 22.—Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Մէսամբրի Մարիդիմի մէկ շոգենաւն անցեր է, առանց բռնուելու «Ս. Բեդերսպուրկ»ի և «Սմոլենսք»ի կողմէ, որք դեռ կը մնան Ասանի կողմերը։ Բէնինցուլբը էնա Օրիէնդըլ Լայն ընկերութեան Բալավան շոգենաւն ևս չբռնուեցաւ։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ, Ցլս. 22.—Կը ծանուցուի թէ Ճաբոնցիք Ցլս. 21ին նոր յարձակում մը ըրին Բօրդ Արթուրի դէմ, բայց ապարդիւն կերպով։

—22.—Վլատիվոստոքի յածանաւերն ընկղմեցին ճաբոնական Թաքսիմա-Մարու փոխադրանաւը։

22.—Վլատիվոստոքի նաւաբաժինն երէկ նշմարուեցաւ Միւքոյի բացերը, և դէպ ի հարաւ արեւելք կ'ուղղուէր, Թոքիոյի ուղղութեամբ։

22.—Երեսփ. Ժողովին մէջ Մր. Պալֆուր, այսօր միջօրէէն ետքը, յայտարարեց թէ Մալաքքա չգենաւին վրայ նոր տեղեկութիւն մը չունի, և դեռ չէր հաստատուած այն զրոյցը թէ Զարն հրաման ըրեր է Մալաքքան ետ տալ Անգլիոյ։ Սակայն և այնպէս կարգադրութիւն մը հաւանական է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը չաբաթ իրիկուն վերին Վոսփոր, Ենի Մահալլէ հիւր գնաց, Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նուրատունկեանի բնակարանը։

Ս. Պատրիարքը երէկ այցելեց Բարձր. Աբրահամ փաշայի որ հրաւիրած էր Ն. Սրբազնութիւնը իր Գէօյիւքտէրէի ագարակը։

ՊԱՅԱԶԻՏԻ առաջն. տեղապահ Տ. Էմմանուէլ Վրդ. Պալեան թեմական այցելութեան ելած է։

ՇԱՊԻՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ Գաւառ. Ժողովին անդամներէն եկեղեց. և աշխարհական պակսած 10 անդամներուն տեղ նորոգ ընտրութիւն կատարուած է։ Գաւառ. Ժողովը յունիս 27ին գումարուելով կատարուած ընտրութեանց օրինաւորութիւնը հաստատած և տեղեկագիրը Պատրիարքարան ղրկած է վաւերացուելու համար։

Գաւառ. Ժողովոյ անդամներն են, Տ. Վաղինակ Վրդ. Թորիկեան, Տ. Սեփոնեայ քհ. Կարինեան և Նազարէթ Պուռնազեան, Ռափայէլ Օտապաշեան, Գրիգոր Ղուկասեան, Մանուկ Ղուկասեան, Մինաս Արզումանեան, Նշան Սէրճանեան, Ադամ Տաքէսեան, Յովսէփ և Յովհաննէսեան էֆ.ները։ Նոյնպէս կրօնական և քաղաքական ժողովներու երկամեայ չրջանը աւարտած ըլլալով, Գաւառ. Ժողովը վերակազմած է նոյն ժողովները։ Կրօն. Ժողովոյ անդամ ընտրուած են. Տ. Մկրտիչ քհ. Գալեօնճեան, Տ. Վարդան քհ. Տէրտէրեան, Տ. Նաթան քհ. Տատեան, Տ. Սեփոնեայ քհ. Կարինեան, Տ. Շմաւոն քհ. Կիւրեղեան։ Քաղ. Ժողովոյ անդամներն են. Մինաս Արզումանեան, Աւետիս Վեցիկեան, Ռափայէլ Օտապաշեան, Մկրտիչ Թիթիւնեան, Գրիգոր Պարոնվարդեան, Յովհ. Պարոնվարդեան և Խաչիկ Այնաճեան էֆ.ները։

ՄԱՆԶԷՍԹՐԻ հոգեւոր հովուութեան պաշտօնը ժամանակէ մը ի վեր թափուր մնացած ըլլալով, տեղւոյն հոգաբարձութեան խնդրանքին վրայ ժողով գումարուելով հետեւեալ քահանաները իբր ընտրելի ներկայացուեցան. Տ. Տ. Յովհաննէս Մանդակունի (Գուլկարիա), Աւետիս Շազօեան (Գահիրէ), Յարութիւն Եղիվարդեան (Իզմիր) և Մկրտիչ Կրճիկեան (Մանչէսթր, իբր առժամեայ հովիւ)։ Ժողովը միաձայնութեամբ, Մանչէսթրի Հայոց հոգեւոր հովիւ ընտրած է Տ. Յարութիւն քհ. Եղիվարդեանը։

ԿԸ ԼՍԵՆՔ թէ Ս. Յակոբայ Որբանոցին փոխ տեսուչ անուանուած է Որբանոցին դասատարակ ուսուցիչներէն մին։

ՆՊԱՍՏԻՑ Ցանձնաժողովը, որ ժամանակէ մը ի վեր նիստ չէր գումարած, այս չաբթուան մէջ պիտի գումարուի, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, որ հրաւիրագիր ուղղած է անդամներուն։ Գահիրէի բարեսէր ազգայիններէն ոմանք 150 ոսկի ղրկած են Ս. Պատրիարք Հօր ի նպաստ կարօտելոց։

ԿԻՒՐԻՆԻ Առաջնորդ Գեր. Տ. Աբրահամ եպիս. Մամիկոնեան յունիս 17ին Ազիզիէ հասաւ, ուր հիւրասիրուեցաւ տեղւոյն Թաղական Խորհրդոյ Ատենապետ Սիրական էֆ. Պեսեանի տունը։ Ն. Գերապատութիւն 19ի չաբաթ օրը ներկայ գտնուեցաւ դպրոցին հարցաքննութեանց, անձամբ քննեց բարձր. դասարանի Հայերէն գրաբարը, ու տղոց քաջ պատասխաններէն վերջին աստիճան գոհ մնաց։

Յաջորդ կիրակին ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան փոքրիկ հանդէս մը սարքուեցաւ վարժարանին մէջ։ Տ. Աբրահամ եպ. նախագահեց այս դպրոցական մանկապարտէզի հանդէսին։ Յաջորդ Բշ. օր Սվազ մեկնեցաւ Վսեմ. Կաւսակալին ներկայանալու։

ԲԱՂԱՌ. ԲԺՇԿԱԿԱՆ Վարժարանին դեղագործական ճիւղին այս տարուան Հայ չրջանաւարտներն են. Տեարք Աւետիս Գուլումճեան (Երզնկացի), Դաւիթ Ներսէսեան (Աֆ. Գարահիսարցի), Արսէն Սիւնկիւճեան (Կ. Պոլսեցի), Կարապետ Կնքապապեան (Կեսարացի), Արմենակ Տէմիրճեան, Ստեփան Թերխան, Լեւոն Փափազեան (Կ. Պոլսեցի), Գրիգոր Ճանճանեան, Գրիգոր Էքմէքճեան, Յակոբ Եագոյեան (Պարտիզակցի), Նազարէթ Պարոնեան (Պանտրմացի), Վարդան Քէշիշեան (Մարաշցի), Օհանէս Պատուհասեան (Մշեցի), Յակոբ Մագուտ (Կ. Պոլսեցի)։ Առաւնաբոյժներու ճիւղէն ալ Միքայէլ էֆ. Գույումճեան (Պիրէճիքցի) վկայական առած է յաջող քննութեամբ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ Տեսուչ Տ. Վահան Վրդ. Քէշիշեան կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ բոլորովին սխալ է այն լուրը, որուն համաձայն իբր թէ Պէրութի հոգեւոր հովիւ Տ. Ներսէս Վրդ. Խապաեան Երուսաղէմի Աթոռին վերաբերեալ գործոց կարգադրութեան համար Դամասկոս գացած է։ Փա՛ռք Աստուծոյ կ'ըսէ նամակը, մեր վանքապատկան գործերը միջնորդի պէտք չունին, վարդապետը Դամասկոս եկաւ պարզապէս օգափոխութեան համար և քանի մը օրէն դարձեալ մեկնեցաւ։

ՍԱԼՄԱԹԱՄՐՈՒԻ վարժարանին մանկապարտէզի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ հինգշաբթի Յուլիս 15 ժամը 7ին, իսկ վիճակացոյցներու և մրցանակաց բաշխման հանդէսը յառաջիկայ կիրակի Յուլիս 18 ժամը 6ին։

ԱՅՆԹԱՊԻՆ կը գրեն մեզ.—Այնթապի Առաջնորդ Գեր. Տ. Կարապետ Ծ. Վ. Հալէպէ Յունիս 16ին հոս հասաւ, ընկերակցութեամբ տեղւոյն Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Գրիգոր էֆ. Էյլէկեանի, որ չաբաթէ մը ի վեր Հալէպ կը գտնուէր։ Դայմագամ պէյը, պաշտօնեաները, քաղաքիս հայ և օտարազգի երեւելիները փութացին Ն. Գերապատուութեան բարի գալուստ մաղթելու։ Առաջնորդ Հայրը իր գալստեան երրորդ օրն իսկ Առաջնորդարան հրաւիրեց Ուսումն. Խորհուրդը, և զբաղեցաւ Այնթապի մէջ մանկապարտիզպանութիւններ պատրաստելու խնդրով։ Վեց ամիսէ ի վեր արդէն տեղւոյս ընթերցասէր կիները Առաջնորդ Հօր նախագահութեամբ այս խնդրով զբաղած և նախնական պատրաստութեանց ձեռնարկած էին։ Ժողովը որոշեց հրաւիրել դասաւանդութեանց համար Օր. Ռամէլա Սարգիսեանը, որ քաջ մանկավարժ է և իր ուսումը առած է Զմիւռնիոյ և Ամերիկայի մէջ։

Ամսոյս 17ին տեղի ունեցաւ Ազգենական կրթարանի տարեկան հանդէսը, նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս. Հօր։ Երգիչ խումբը, առաջնորդութեամբ ձայնագրագէտ Դասպար էֆ. Փիլաճեանի և մասնակցութեամբ երգեհոնի, սկսաւ Օսմանեան քայլերգը նուագել, հանդիսականք յոտնկայս ունկնդրեցին, և ապա բոլոր ներկայք միահամուռ երգեցին «Հայր մեր»ը։ Յետոյ վեց ուսանողներ յատակ առոգանութեամբ և հռետորական ձեւերով, ճառեր խօսեցան թուրքերէն, հայերէն և անգլիերէն, և գոհունակութեան ծափեր խլեցին հանդիսականներէն։ Հետեւեալները ստացան մրցանակներ. Պազտասար Պաղտոեան (Թուրքերէն), Յովհաննէս Մերճէսեան (հայերէն), Գրիգոր Տաղլեան (անգլիերէն)։ Տնօրէնը կարդաց ապա կրթարանին միամեայ տեղեկագիրը։

*** Յունիս 22ին տեղի ունեցաւ Վարդանեան վարժարանի հանդէսը, նախագահութեամբ Առաջնորդ Հօր։ Վեց աշակերտներ կարգաւ խօսեցան թուրքերէն, հայերէն և անգլիերէն ճառեր։ Հ. էֆ. Սիւլէրեան կարդաց կրթարանի միամեայ հաշուեցոյցը։

*** Երեք չորս օր առաջ մասնաւոր նամակ մը իմացուեցաւ թէ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը ամսոյս 24ին պիտի հանի Մարաշ։ Քաղաքիս մէջ ամէն կողմ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ, ամէն ոք անհամբեր կը սպասէ ողջունելու Ն. Ս. Օծութիւնը։ Տեղւոյս Քաղ. Ժողովը Առաջնորդ Հօր հետ ընդունելութեան եղանակի կերպին վրայ խորհրդակցութեան սկսաւ։ Մեր լսածին նայելով Առաջն. Փոխանորդ Տ. Կարապետ քհնյ. Կիւլեբէղեան և չորս երեւելի անձնաւորութիւնք մօտերս պիտի երթան Մարաշ, Տ. Սահակ Բ. Սրբազնագոյն Կաթողիկոսը հրաւիրելու Այնթապ։

ՍԻՄ ՀԱՀԸԲԷՕՑԻՆ կը գրեն մեզի, 28 Յունիս թիւով.—Տեղւոյս Պարթեւեան վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնները ամսոյս 22ին սկսան և 25ին վերջացան։ Ամսոյս 27ին կիրակի օր վարժարանի սրահին մէջ պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ խստուն բազմութեան մը ներկայութեանը։ Հանդէսին ներկայ էր նաեւ Գայմագամ պէյը։ Հանդէսը սկսաւ ժամը 2½ին Համիտիյէ քայլերգով, որ ունկնդրուեցաւ յոտնկայս։ Աշակերտները հայերէն, թուրքերէն և ֆրանսերէն ճառեր արտասանեցին գեղեցիկ տրամախօսութիւններով համեմուած։ Հանդէսը լրանալէ վերջ Գայմագամ պէյը գոհունակութիւն յայտնեց և Վեհ. Կայսեր կենաց համար բարեմաղթութիւններ ըրաւ։ Հանդէսը փակուեցաւ պահանջիչով մը, ուրկէ վերջ ներկաները մեկնեցան ուրախ տպաւորութեան տակ։

ՀԱՑ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.—Կ. Պատրիարքի ընտրութեան նախապատրաստութիւններով զբաղելու համար, ուրբաթ և չաբաթ օրերը Նորէն՝ եպիսկոպոսներու ժողով տեղի ունեցաւ Սաղբզ Աղաճի Պատրիարքարանին մէջ։

Ժողովէն յետոյ Արքիարեան Գերապայծառ Պատրիարքարանի Ա. գործակատարին հետ գրօնից տեսուչ Զիվէր պէյի այցելեց և տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ԵՂԵՌԱԿՈՅԹԻՒՆ

Շաբաթ գիշեր, Իւսկիւտար, Տաղ Համամի, Գազազեանց քնարանին մէջ տեղի ունեցաւ Մկրտիչ էֆ. Եազմաճեանի նշանախօսութեան հանդէսը Օր. Մաոի Գազազեանի հետ, երկու կողմի ծնողքներու, պարագաներու և մտերիմներու ներկայութեամբը։ Եազմաճեան էֆ. նկարչութեան ասպարէզին մէջ ծանօթ արուեստագէտ՝ իր վրձինին նուրբ գաղտնիքին կը միացունէ բարեհամբոյր ընոյթ մը, իսկ Օր. Գազազեան՝ որ Սէօուրու վարժարանին մէջ լրացուցած է իր ուսումը, ճշմարիտ տիպարը կը մարմնացունէ հայ օրիորդին, ճապուկ ու ճարտար՝ ձեռագործի նրբութեանց մէջ, և ընտանեկան բոյն մը կազմելու չքնաղ ձիրքերով օժտուած։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ԵՐԻՑ ԹԱՂԻՑ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Սամաթիոյ երեք միացեալ թաղերու Աղքատախնամի Տնօր. Խորհուրդս կուգայ 1904 ապրիլ 18ի կիրակի ցորեկ, ի նպաստ աղքատաց տրուած, թատերական ներկայացման համարտութիւնն ընել յարգոյ հասարակութեան որ բարեհաճած էր մասնակցիլ հարիւրաւոր աղքատները մխիթարելու ձեռնարկին։

Տնօր. Խորհուրդս պարտ կը համարի ի դիմաց հարիւրաւոր աղքատներու, իր խորին չնորհակալիքը յայտնել այն բարեսէր անձերուն, որոնք իրենց նուէրներով կամ ներկայութեամբ քաջալերեցին մեզ, արդիւնաւոր ընելով ներկայացումը։

Հրապարակաւ չնորհակալութիւն նաև թատերական մասնախմբի ժրաջան և պարտաճանաչ անդամներուն, որոնք թէ սոյն ձեռնարկը արդիւնաւոր դարձընելու և թէ հասարակութիւնը գոհ ձգելու համար ամէն ջանք չխնայեցին և նախանձախնդիր եղան կարգապահութեան։

Ի դիմաց Տնօր. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Ա. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ · Ա. ՔԻՐԼԻՃՃԵԱՆ

Սամաթիա, 5 Յուլիս 1904

Հաշուեկիռ

1904 ապրիլ 18ի թատերական ներկայացման

Մուտք

Ամբողջ ծախսած տոմսակներ	9759
Նուէր տոմսակի փոխարէն	1893
Մաղկի հասոյթ	517
Գումար	12169

Ելք

Նախնական ծախք	1725
Տպագրական ծախք	390
Զանազան ծախք	469
Մնակեան խումբին	1944
Թօնիի նուագախումբին	400
Օտէոն թատրոնին վարձք	372 5900
Զուտ շահ	6269
Աղքատախնամի Տնօր. Խորհրդոյս յանձնուած	5995
Գանձելի ապառիկներ	274
Գումար	6269

(ԿՆիք)

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

23 Յուլիս 1904

Ֆրանս. 3% Français)	98 02
Ռէժի (Tab. Turcs)	381 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	86 27
Երկաթուղի (Lots Turcs)	122 —
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	568 —
Թրանսվալ (Transvaal)	96 —

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՔԱԹ

Վան վիլայէթի տախիլինէ Շէմտինան գաղառը գայմամքրը Մէքթէպը Միլքիյէի Շահանէ մէէղուլաբընան օլուպ վիլայէթը միշարիէյնա մայէթինէ իքմալը միտտէթը նիզամիյէ իսէն Այի ճէվտէթ պէյէ թէվճիզ պույրուլմուշ ատր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Կոյր-համրերու պասսպարան.—Կայս. բարեհաճ Իրատէ մը հրամայեց որ կոյրերու, համրերու և խուլերու դասարարութեան և պասսպարման համար բարեգործական հաստատութիւն մը հիմնուի։ Այս առթիւ, Վեհ. Սուլթանը իր Անձն. գրպանէն 1000 ոսկի չնորհեց առ այժմ և հրամայեց որ առաջիկային, եթէ հարկ ըլլայ, 1000 ոսկի ևս տրուի։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ նպաստ մը չնորհել Տարսանէլի վերջին հրկիզեալներուն համար։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Իտալական նոր դեսպան Էմբէրիալի մարքիզը Սեզիա պահականաւով Պոլիս ժամանեց երէկ։ Շոգենաւին մէջ կը գտնուէին Վեհ. Սուլթանին պատուիրակը Ապտիւրրէզաք պէյ և դեսպան Ա. Թարգման Մ. Քանֆիա։ Սեզիա Պոլսոյ Նաւահանգիստը մտնելով գնաց մօտեցաւ Թոփհանէի քարափին, ուր դեսպանատան պաշտօնեաները և գաղութին ներկայացուցիչները բարի գալուստ մաղթեցին անոր։ Յետոյ պահականաւը Թարապիա գնաց և Էմբէրիալի մարքիզը իջաւ ամառնային դեսպանատունը։ Դեսպանին կ'ընկերանայ նաև իր կինը Էմբէրիալի մարքիզուհին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.—Բօմանովայի Տէրէնիք գիւղին մօտերը 7—8 հոգինոց պուլկար աւազակախումբ մը երեւան ելած ըլլալով, զօրքեր ղրկուեցան և ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Երկու աւազակ սպաննուեցան և մնացեալները յաջողեցան փախչիլ։

—Իմացուելով որ նշանաւոր աւազակ Աթանաս ուրիշ քանի մը հոգիի հետ աւազակախումբ կը կազմակերպէ, իշխանութիւնք սկսան հետապնդել այդ չարագործները։

—Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուց Սիրոզի նախագահ ատեանին այն վճիռը որով 3 տարի թիապարտութեան դատապարտուած էր աւազակ Էսոյիլքոյի որդի Միթրոն։

ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ.—Պոլսոյ Եղեռնադատ Ատեանը ի բացակայութեան դատելով, մահուան դատապարտեց Շէքիպ անուն անձը, որ Եւրոպա երթալով ինքզինքին Բիւֆտի անունը տուած, խռովարարներուն մասնակից եղած և հետեւաբար իբր ոճրապարտ ամբաստանուած էր։ Ցիլեալը ղրկուած է քաղաքային ի-

բաւունքներէն և իր տացուածները գրաւուած են։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Քիլէն կը հեռագրեն թէ, Ասաւրբ-Թէվֆիգ զրահաւորին ամէն սպառազինութիւնները և կազմակերպութիւնները աւարտած ըլլալով, մօտերս փոքրիկ պիտի կատարուին և յետոյ ճամբայ պիտի ելլէ։

—30 Թորփիլհանաւերու նորոգութեան համար նուազաւորդ մը պիտի բացուի։

ԲԱՆԱԿԻՆ ԶԻՒՐԸ.—Բանակին համար Մաճառստանէն ձի գնող զինուորական յանձնաժողովը չաբաթ օր Պոլիս դարձաւ Բէչթայէն։

ԷՎԴԱՖԻ ՆԱԽԱՐԱՐ Ղալիպ փաշա որ հիւանդ էր ապաքինեցաւ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր Մախսուսէի հին չոգենաւերը ծախելով նորը գնել։ Այս առթիւ ճարտարագէտ Մ. Տալլաս չոգենաւերը քննելէ ետք, իր տեղեկագիրը մատոյց, որով կ'առաջարկէ 20 չոգենաւերը ծախել։ Քանի մը գործարաններ գնումներ պիտի ընեն անոնցմէ։

ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ.—Նկատելով որ դեղագործներէ ոմանք մրցումի համար դեղերը ժան կը չինեն, գործածելով նուազ ազդեցիկ դեղեր, որոշուեցաւ գործադրութեան դնել դեղագործական ընդհ. սակացոյցը։ Իսկ գիշերը չինուած և սուղ դեղապիրներէն 5 Ղ. աւելի առնել։ Որոշուեցաւ նաև փակել այն դեղարանները որոնք անհրաժեշտ դեղերը չունին։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԻԺԻՒՆ Տնօրէն Մ. Բամպէր չաբաթ որ Բարիզ մեկնեցաւ։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՆ ՈՌՈԳՈՒՄԸ.—Քաղաքապետութեան և Ջուրի ընկերութեան միջեւ փողոցներուն ոռոգման մասին պայմանագիրը ստորագրուեցաւ, 4 տարի պայմանժամով։ Ջրուելիք փողոցներուն տարածութիւնն է 332,454 քառակուսի մէթր։ ոռոգումը պիտի սկսի Ապրիլ 15ին և պիտի տեւէ մինչեւ Հոկտ. 15, օրը երեք անգամ։ Վճարուելիք գումարն է 4000 ոսկի տարեկան։

ՊՈԼՍՈՅ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԻՆ մէջ արկածներու առաջքը առնելու և նաւագնացութիւնը դիւրացնելու համար խարսխանիշերուն տեղը պիտի փոխուի։

ՇԱՒԱՐԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Վիեննական թերթերուն խօսքին նայելով, Լոյտի չոգենաւային ընկերութիւնը առաջիկայ եւրոպական Սեպտեմբեր 1էն պիտի դադրէ չաբաթի փոխադրութեան սակագինը։

ԲՕԼԷՐԱ.—Սիւլէյմանիյէ գաւառին մէջ քօլէրա ծագած ըլլալով, պէտք եղած հրահանգները տրուեցաւ համաճարակը մեկուսացնելու համար։

—Թեհրանի քօլէրան տարածուեր է նաեւ Բաքու քաղաքը։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՀՈՒՆՁԸՐԸ.—Գոնեալի և Էսկիլիբի նահանգներուն մէջ հունձքերը չատ լաւ են և յոյս կայ որ տասանորդը % 30 աւելի պիտի բռնէ։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒՄԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ մը կատարուեցաւ Յունիս 28ին Խարբերդի մէջ, որմէ ետք մրցանակներ բաժնուեցան։

ԵԱՔՐԱԲԼԸԻ ԲԱՆԱՑԻՐԸ.—Քեանղրիի մէջ ամէն տարի տեղի ունեցող Եափրաքլրի բանայիրը այս տարի պիտի բացուի Սեպտ. 10ին, բուն Քեանղրիի բանայիրը՝ Սեպտ. 15ին, իսկ Զերքէշ Զայիրիին ալ անկէց ետք։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.—Ամերիկացի վաճառականներու անցեալ տարի բրած գնումներուն պատճառով երկրագործները այս տարի չատ ծախսոտ ցանեցին։ Որչափ որ խնդրանքները կ'աւելնան, պէտք է գիտնալ թէ բոլոր աշխարհի մէջ թուքիոյ ծախսոտներուն սպառումը 25—30 միլիոն քիլոկրամը չանցնիր։ Եւ այս տարուան 50 միլիոնի բերքը հետեւաբար պահանջուածէն չատ աւելի է։ Թէեւ Ամերիկացի գնորդներ եկած են Ռումէլի, բայց բնաւ խնդրանք չեն ըներ, վար գինով ձեռք ձգելու համար։ Այսու հանդերձ ատենք կատարելապէս չպիտի յաջողին իրենց նպատակին մէջ, քանի որ Բէժին պիտի միջամտէ գնման։ Այս տարի հրապարակը պիտի ողողուի ծախսոտով, գիները պիտի իյնան և հետեւաբար երկրագործը անխուսափելի կերպով պիտի վնասէ։ Այն Ամերիկացիք որոնք անցած տարի բարձր բարձր գիներով գնեցին, այս տարի անտարբեր կը սպասեն։ Ասիկա դաս մը ըլլալու է ժողովուրդին, որպէսզի ոեւէ նիւթի մը մշակութիւնը իր անհրաժեշտութեան և չափաւորութեան սահմաններէն դուրս չանցնի, եթէ չուզեր վնասուիլ։

(Առեւտ. Սենեկին թերթը)

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՋԵՂՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.—Աքուայի Նաւիպ Հաճի Նաքուպ էֆ.իր ապօրէն ընթացքին համար պաշտօնանկ եղաւ և դատաստանի ենթարկուեցաւ։

ՏԱՔԵՐԸ.—Այս տարի ոչ միայն Պոլսոյ այլ աշխարհի ամէն կողմերը անօրինակ տաք մը կ'ընէ, որուն նմանը քանի տարիէի ի վեր չէր տեսնուած։ Հակառակ տիրող բաւական ուժգին հովին, փողոցները «կրակ կը թափի», ինչպէս կ'ըսեն սովորաբար, և մարդ խեղդուելու չափ կը քրտնի։ Ջերմաչափը 30ը անցած է։ Նիւ Եորքի մէջ անապատային տաք մը կը տիրէ, այնպէս որ էն մեծ և ազնուական ճաշարաններուն մէջ անգամ իրենց կենցաղագէտ յաճախորդներուն ուղղուած հետեւեալ ազդը փակցուած է.—«Յաճախորդներնիս արտօնուած են չաքէթնին կամ բէսէկոթնին հանելու»։ Բարիզի մէջ տաքերը կ'ստիպեն որ աշխատութիւնները դադրին։

ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԹԷ ՈՃԻՐ.—Բումէլի Ցէնէր գիւղին ծովեզերքէն անճանաչելի դարձած դիակ մը գտնուեցաւ առջի օր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ Եանեացի Բաքա Եանի անուն անձ մըն է այդ, որ ապրից 20—22 օր առաջ Ցէնէր գիւղին մէջ Սագալը Թանալի հիւր գացած էր։ Ցիշեալը Թանալի կնոջ և աղջկան անյարմար վիճակին ցաւելով (?) իրեն յատկացուած սենեակին պատին վրայ յունարէն ասիko կը գրէ և անկէց ետք չի վերադառնար։ Ցետոյ կը տեսնեն զայն որ ծովեզերը կը պտտէր։ Ալ անկէց ետք իր մասին ոեւէ լուր առնուած չըլլալով կը կարծուի թէ անձնասպան եղած է։ Սակայն ոստիկանութիւնը նկատելով որ այսքան դիւրազգած և... անձնազոհ բարեկամ, միայն հին թատերգութեանց մէջ կը գտնուի, քննութիւնները կը շարունակէ, լուսաբանելու համար թէ մի գուցէ ոճրի մը առջեւ կը գտնուի։

ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ.—Շիրքէթի չոգենաւին foՒprojkorներէն Օննիկ էֆ.ին կինը, երէկ առտու, ինքզինքը հորը նետեց, Գուրուչէշմէի իր տանը մէջ, բայց անմիջապէս յաւելով ազատուեցաւ, գլխէն վիրաւորուած վիճակի մէջ։

ԱՐԿԱՆ.—Շաբաթ օր, Մագրիգլուզի կայարանին մօտ, Այ-Սթէֆանօ գացող կառախումբին լոքօմոթիֆը զարնուեցաւ Իզմիրցի 80ամեայ յոյնի մը որուն աջ թեւը կտրեցաւ և մարմնին զանազան մասերը վնասուեցան։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Ակէց առաջ գրած էինք թէ Սամաթիոյ ոսկերիչ Պ. Միհրան Շամտանճեան անարգական լեզու գործածած ըլլալով Խաչիկ էֆ. Մանուկեանի դէմ, 5 օրուան բանտարկութեան դատապարտուած էր։ Ցիշեալը իր անարգական լեզուն կրկնած ըլլալով, նախագահ ատեանը երկրորդ անգամ ըլլալով 3 օր բանտարկութեան դատապարտեց զայն։ Վերաքննիչ ատեանը չաբաթ օր վաւերացուց այս երեք օրուան բանտարկութեան վճիռը։

ԱՆԽՈՀԵՄ ԼՈՂԱՑՈՂԸ.—Մուխլիս պէյ անուն մէկը, ուրբաթ օր, Պէօյիւքէրէի առջեւ ծովի բաղնիք մտած էր։ Քիչ մը բացուիլ ուզելով բաղնիքէն կը հեռանայ, բայց ուժգնապէս կ'ըլլայ ու կ'սկսի պոռալ կանչել։ Անմիջապէս ցամաքէն օգնութեան կը հասնին և կ'ազատեն զայն սոսկալի մահէ մը։

«Ատամնաբոյժ Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ»
Կարդալ Դ. երես

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԱՐԻԶ, 24 Յուլիս.—Կը ծանուցուի թէ Վլատիվոստոքի նաւաբաժինը մեկնած պիտի ըլլայ դիմաւորելու համար Գերմանիայէն նոր գնուած երեք յածանաւերը։

—Ճաբոնական զօրախումբեր ցամաք ելած են Բորիթ Արթուրի հիւսիսակողմը։ Կարեւոր դէպքերու կ'սպասուի այս չաբթու։ Կը հաստատուի թէ Ճաբոնցիք երեք Թորփիլանաւ կորսընցուցած են այս տեղւոյն վերջին օրմբակոծման պատուն։

—Ռուսկու զինները Խարպինի մօտ ռուսական զինուորական կայանի մը վրայ յարձակեցան։ Անոնք ի փախուստ խուճապեցան բայց գերի բռնուածներուն և մեռեալներուն վրայէն զինուորական թղթեր գտնուեցան որոնցմէ հասկցուեցաւ թէ կը պատկանէին Զօր. Մաի կանոնաւոր բանակին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլ. լրագիրները կը յայտարարեն թէ Ֆրանսայի միջնորդութեամբ է որ Մալաffայի խնդրէն առաջ եկած պայքարը վերջացաւ։

Կարդալ Դ. երես ԱՄՍԹԷԼԻ գարեջուրը

ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ԹՈՒՐԹՈՆԸ 115

ԵՐԿՈՒ ՕՐՈՐՈՅՆԵՐԸ

ԶԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

Հեղինակ — Թարգմանիչ

ԷՄԻԼ ՌԻԵՊՈՒՌ — ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՊՔՍԿՍՔ

— Ամէն բան պիտի հասկնաս, պատասխանեց Լուիզ թրթռուն ձայնով մը, բայց կը խնդրեմ որ չսճապարես, վասն զի այդ ճապարարական ձեւերովդ չես կրնար զիս ճամբել այս տեղէն, մինչեւ որ հաշիւնիս չի մաքրենք։ Պէտք է գիտնաս որ Աստուծային արդարութեան քով մարդկային արդարութիւն ալ կայ, որ շատ նպաստաւոր չէ քեզի պէս վատոգի չարագործներուն։

— Դուն ուզածիդ չափ տրտնա', ըսաւ Ռիգառ բուռն շեշտով մը, ատանկ չանքարոշները շատոնց կորսնցուցած են իրենց այժմէութիւնը։ Ըսի և կը կրկնեմ։ Ամէն մարդ իր գործերուն հաշիւը իրեն միայն կրնայ տալ։

Ու նոր զննութենէ մը անցընելէ ետքը իր կինը.

— Օ՛, կը շնորհաւորեմ, կը շնորհաւորեմ, յարեց նուրբ երգիծանքով մը, դեռ մինչեւ հիմա աչքէ չէի անցուցած ձեր այս գեղեցիկ արդուզարդը։ Մետաքսէ շրջազգեստ, մետաքսէ գլխարկ։... Աստուածմ տայ, Աստուածմ տայ...։ Երանի՜ հարստանալու քարը գտնողին, կ'ըսէ հին առածը։ Կ'երեւի թէ աղուոր սագ մը գտեր ես և ուզածիդ պէս կը փետտես, քանի որ բախտդ բանուկ է միշտ։ Շիտակը ըսելով, ես մինչեւ հիմա բախտին մէկ ժպիտին չարժանացայ։ Շատ գործերու ձեռնարկեցի, բայց ձախորդութիւնը անպակաս։ Եղաւ դլխուս վրայէն, և ամբողջ չարաթներ մէկ տանոցին ախը քաշեցի։ Հիմակ այս բաներուն վարժուած եմ, վասն զի ամէն ձախորդութիւն սովորական դարձած է ալ ինձ համար։ Ամբողջ հարստութիւնս աս սենեակին մէջն է, ուր ինձի հետ կը բնակին մուկեր, սարդեր և մոզէզներ։ Եթէ դուն այս տեղի չքեղութիւնները դիտելու համար եկար հոս, պէտք է որ գոհունակ ապաւորութիւն մը տանիս հետդ, քանի որ ամէն բարեմասնութիւն և պերճանք կը վխտան մեր այս հոյակապ յարկին տակ...։

Ռիգառ կեցաւ և հեգնոտ ակնարկ մը նետեց իր կնոջ վրայ, որ լուռ մնաց։ Թշուառականը, որուն աչքերը կը կայծկլտային կրակէ բոցերու պէս, տարբեր դարձուածք մը տալ ուզելով իր խօսքին։

— Երբեմն որքան ապուշ կը դառնայ մարդ, ըսաւ խրոխտաբար, ժամէ մը ի վեր անճրկեր մնացեր եմ և բուն իրողութիւնը չեմ տեսներ։ Դուն հարուստ ես, իսկ ես Ղազարոսէն աւելի աղքատ։ Կ'երեւի թէ իմացեր ես որ չքաւորութիւնը կը տառապեցնէ զիս և մէկ կուտ չեմ բռներ։ Սիրտդ յուզուեր է, և մեր առաջին սիրոյն քաղցրութիւնները յիշելով, մտածեր ես մինչեւ հոս գալ և քու հարստութիւնդ բաժնել ինծի հետ։ Քանի որ այսպիսի պատիւ մը ընելու եկեր ես, սիրով կ'ընդունիմ զայն։ Իրիկները միշտ իրաւունք ունին իրենց կնոջմէն նուէր ընդունելու։ Արդէն օրէնքն ալ կը հրամայէ որ ամէն կին իր ունեցածին կէսը իր էրկանը տայ, քանի որ անոնք Աստուծոյ ձեռքով զուգուած և մէկ մարմին դարձած են։ Կը գովեմ ու կը ծափահարեմ ուրեմն այս սրտագին հոգածութիւնդ, Լուիզ։ Շիտա՛կը, երբեք միտքէս չէր անցներ որ այս անկուտի վիճակիս մէջ ասանկ բախտ մը պիտի իյնայ ձեռքս։

Ռիգառ ժպտուն դէմքով մը կնոջը մօտեցաւ և ձեռքերովը շշափել ուզեց անոր գրպանը։ Բայց Լուիզ, ետ ետ գնաց պժգանքով և դէմքին բիրտ խոժոռութիւն մը տալով,

— Դո՞ղ, աւազակ, գոչեց յանկարծ ակռաները սեղմած, ամէն վատութիւն գործելէ ետքը, հիմակ ալ զիս կ'ուզես կողոպտել...։

Ռիգառ, յանկարծական սարսափով մը համակուած, քանի մը քայլ ետ քաշուեցաւ և սեղանին կրթնեցաւ։ Լուիզի սպառնական շեշտէն դողահար։

Լուիզ, զայրոյթէ մը կարմրած, բուռն թափով մը ամօսնոյն քով սուրաց և անոր օձիքէն բռնելով,

— Ըսէ՛, աղաղակեց բոլորովին այլայլած, ըսէ՛, ինչ ըրիր Լիլ փողոցի տունէն գողցած դրամներդ... կոյրին սենեակէն վերցուցած գումարդ ինչ բանի գործածեցիր...։

Այս խօսքերուն ազդեցութիւնը շատ ծանր եղաւ։

Ռիգառ, կապարի պէս կաս կապուտ կարած, սոսկումով վեր ցատքեց, բայց անմիջապէս ամփոփելով ինքզինքը,

— Առ քեզի նոր հանելուկ մը ալ, ըսաւ խնդալով, կ'երեւի թէ մեր յարգելի տիկինը ամէն վայրկեան մէկ մէկ երազ կը տեսնէ։

— Ես երազ չէ՛ որ կը պատմեմ, գոչեց Լուիզ աչքերէն հուր փայլատակելով, կը կրկնեմ խօսքս։ Դո՛ղ ես դուն, մարդասպա՛ն ես դուն։

— Մի պոռար, թշուառական կնիկ, ոռնաց Ռիգառ բռունցքը վերցնելով, հիմա չուներու պէս կը սատկեցնեմ քեզի հոս...։

— Կը զարմանամ խելքիդ, ընդմիջեց Լուիզ գերագոյն արհամարհանքով մը, դեռ կը կածե՛ս որ ես անկարող եմ ինքզինքս պաշտպանելու...։ Իրաւ, եթէ աշխարհի վրայ մինակ ըլլայի, քու վայրագ կատաղութեանդ դէմ ինքզինքս պաշտպանելու իսկ չպիտի ղիշանէի, որովհետեւ կեանքը անտանելի բեռ մը դարձած է ա՛լ ինձ համար։ Բայց պէտք է որ ապրիմ դեռ։ Իմ կեանքս ուրիշներու համար պէտք մը դարձած է այսօր։ Եթէ դուն կը կարծես որ պրծած ես արդարութեան ձեռքէն, շատ կը սխալիս։ Թիարանի ժանդոտած շղթաներէն ետքը, կախաղանի՝ կարմիր չուանը կամ կառափնաբի սայրասուր դանակը կայ դեռ...։

Ռիդառ ջղային բուռն սարսուռ մը ունեցաւ, բայց ուզելով անշփոթ մնալ միշտ, գլուխը վեր առաւ և նոյն անպատկառ ժպիտով,

— Որչափ որ կ'ուզես, նախատէ զիս, ըսաւ ցած ձայնով, ես ատանկ խօսքերու ականջ անգամ չեմ կախեր։

— Ըսել է որ կ'ուրանաս Լիլ փողոցի մէջ գործած ոճիրներդ։

— Առաջին անգամ քեզմէ՛ կ'իմանամ ասանկ բան մը։

— Առաջին անգամ ինձմէ կ'իմանա՛ս... ըսել է որ մոռցար կոյրը քնացնելդ և յետոյ իր բոլոր ունեցածը թալնելդ...։ Ըսել է որ մոռցար գրոնապանին հանդիպիլդ և զայն չարաչար խողխողելդ...։

— Պարապ խօսքերով չունդ մի' հատցներ, կնի՛կ։ Ամէ՛ն մարդ կրնայ ատանկ ամբաստանութիւններ թեռցնել մէկու մը շալակը, բայց ապացոյց ունի՞ս...

— Ունիմ։

(Շարունակելի)

Տեր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Ատամնաբոյժ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՌԵԲԱ, ՍՈՒՓԷՐԱՅԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 4
(ՖՈԳԱՏԼԵԱՆՆԻՐՍԱՐԱՆԻ ԴԻՄԱՑԻ ՓՈՂՈՑԻՆ ՄԷՋ)
ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 9ԷՆ 5 (Ը. Ե.)
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ
50—5

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ա. Տ. Ս. Ա. Զ. Ս.
Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 2/15ին, եւ. առաւօտ։ Դիւրութիւններու տարեթուականն է 12 Օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարել Սեպտ.ի մէջ, և կէսը Յունուարի մէջ։ Շաբաթը դալնակի մէկ դասի համար տարեկան 3 Օսմ. ոսկի, և երկու դասի համար 5 ոսկի աւելի կը պահանջուի։ Երգեհոնի դաս առնողները տարին $1^1/_2$ ոսկի աւելի կը վճարեն։
Վարժարանին յայտագիրը ուզողներուն ձրի կը ղրկուի։ Ուրիշ տեղեկութեանց համար դիմել Ո. Ո. Բիթի, Պոյպրլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տոքթ. Մ. էֆ. Դավալեանի, Ատենապետ Խնամակալութեան։ 1—10

Ա. ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ
ԴԵՂՕՐԷԻՑ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ'Ն
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
Կ. Պոլիս Էսկի Զապթիյէ Ճաssէսի
12 թիւ Մեյսանեզգ փողոց թիւ 12
Ընդարձակ վաճառատունը
ՊՊԵՏՍ
ԳԻՆԵՐՈՒ ԶԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԴԵՂԵՐՈՒ ԹԱՐՄՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԱԳ ԱՌԱԳՈՒՍ
ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒՆ ՀՈՒՆՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՓԱՓԱՔՈՂԱՑ ՆԱԵՒ
ԶՐԻ ԿԸ ԶՐԿՈՒՒՆ
ԳԻՆԵՐՈՒ ՅՈՒՇԱՆ ՈՒ ԴԱԹԱԼՕԳ
Droguerie A. NAZARIAN
Rue Meydandjik Eski Zaptié
Constantinople 10—5

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
Ա.Տ.Ա.Մ.Ն.Ա.Բ.Ո.Ց.Ժ.
Պոլիս, Պահչէ Դարբու, Պիճ Պիր Զեօքսի դիմաց
ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճառիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 4—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Դարբու, Պին-Պիր-Զէչիսին դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ
45

Բարիզի բժշկական ակադեմիայէն վկայուած Տոքթ. Պ. Սիոթիսի
ՋՐԱՌԻԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ
որ հիմնուած է Բարիզի հանրահռչակ Պէնիվարտ և Պօթայթօն ջրաբուժարաններուն հեւանդութեամբ։ Տոքթ. Սիոթիս Տոքթ. Պաթիպարտի ուսուցչութեան ժամանակ Բարիզ կատարելագործած է ուսումը և Բերա, Փիւշիւք Բարմաք Գարու Իմպրլ փողոց թիւ 14 հաստատած է այս դարմանատունը, և յաջողած է հիմնապէս կատարելագործեալ վիճակի մը բարձրացնել։
Ռօմաթիզմը, ջղային ու մորթային հիւանդութիւնները, նիհարութիւնը և այլն կարգի հիւանդութեանց ամէնքը կը բուժուին միմիայն Սիոթիսի այլ և այլ պանեաներովը, տուչերովը, օգտաբուժութիւնովը և էլեկտրաբուժութիւնովը։ Ամէն տեսակ մասաժ, մարմնամարզ և մարմնին այլ և այլ մասերը չտկելու համար գիտական միջոցներ կը գործադրուին այս դարմանատան մէջ։
Մանօթ իրողութիւն մը է թէ Սիոթիսի արուեստական պանեաներուն մէջ բուժում ստացողներուն վճարած վարձքը սովորական բաղնիքին վարձքէն շատ աժան է։
Պանեաները բաց են առաւաւն ժամը 6էն (Ը. Ե.) մինչեւ կէս օրէն ետք ժամը 8։
Մ. Սիոթիս մասնագէտ է ներքին և ջղային հիւանդութեանց բացի հինգշաբթի և ֆիրակի օրերէն ամէն օր ժամը 10էն (Ը. Ե.) մինչեւ 2 կը գտնուի վերոյիշեալ ջրաբուժական հաստատութեան մէջ։ 5—10

Լ'ԻՒՆԻՕՆ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄԸ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՕ ԳԼԼԸՆՄԸՇ
Մեբրեգի իսարեսի — Բարիզսի, Վանեսոմ մեյսանընցա 9 ճիւմբրոլը տայիրեի խուսուսիւրիճեսի
ՀԱՊԻՒՐ ՇԻՒՊԷՍԻ
Գէրմայէ վէ իմբրեաթ 119,000,000 ֆր.
1903ին թանսիլաթը 25,000,000 »
Թէտիէ ղլուանն զիյան 284,000,000 »
Սիկուրթալը էմլաքըն գելմէթի 22 միլիոն։
1828 L'UNION DE PARIS
ԷՕՄԻԻՐ ՇԻՒՊԷՍԻ
Սէրմայէ վէ իմբրեաթ 161,500,000 ֆր.
1903 բրիմ թանսիլաթը 12,000,000 »
Թէտիէ օլուանն զիյան 130,000,000 »
Սիկուրթատալանէօմիւր 278,000,000 »
ՊՈՒՇԵՐԲԷԹ կաեէթ միւսահատ չէբոտիթ իւէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իսէր էՕՄԻԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպէսի տախի միւխթէլիֆ ռուբէթատ վէ խուսուսի էհվէն ֆիյաթլարա էօմիւր սիկուրթա իտէր։
ՇԻՐԲԷԹԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ՝ «Օսմանլը Պանքասը» տը. Թիւրքիա վէ Մէմալիքը Շարպիէ իչին միւտիրիյէթը ումումիյէ = Սթամպուլատա, Սուլթան Համամընտա, Բաթրբնը Օղլու Բասաժը
Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Միւտիր մուավինի — ՄԻՀԻՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Ղալաթատա այրուճա պիր Շիպէսի օլտուղը կիսի՝ Մէմալիքը Մարբուսէնին հէր թարաֆընտա տախի խուսուսի ամանալարը վար տը։ 47

ՊԱԼԳԱՆ
ՍՕՖԵՍՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ
ՀԻՄՆԱԼ, ԻՀԼԻՄԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000
1899ատ մէրի իւլ իտրա էօմիւր սիկուրթատը պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » եառնկեն » » » 460,267,203
» » » բրիմի » 1,433,965
Էմէ՝ Խուէնէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրտիթ իւլէ սիկուրթա ատա իտէր
Նանլը թէշլ հէր նէվիլ պէնտ վէ եէնա իւղէրինէ սիկուրթա ատա իտէր։
Նանլըն թէշլուրը թէշլ մտլ, էվրադէ նազարիյէ վէ վազօր սիկուրթալարդ գտպուլ իտէր։
Հիսսէտարանա՝ 1896ատ 18½%, 1897ատ 18%, 1898ատ 18%, 1899ատ 16% թէմեթթիւ թեվզի իթմէլ տիր։
Շիրքէթին Պանքէրլէրը՝ (Տէրսատաեթատ Գրէտիթ Լիոնէ, Լոնտրատա Անկլօ Աւստրիան Պանգ, Մոնթեատա Պանգ Նատիոնալ Պիլլկոր։
Թազրլար իչին միւսատիթ վէ միւթէտէր զէֆալէթի ատէնթլէր տրանզիտլար։ Թիւրքիա իչին ումումի ատէնթի ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՋԵԱՆ
Գալաթա, Թահթատրան խան, Պանք Օթթոմանի գարշուսընտա 46

ԱՄԷՆ ՃԱՇԱԿԻ ՔԱՐՄԱՐ
ՀՈԼԱՆԴԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀԱՇՆՈՐ ԱՄՍԹԷԼԻ
ՍԵԻ ՈՒ ՃԵՐՄԱԿ ԳԱՐԵՋՈՒՐԸ
ԱՌԱՆՑ ԱԼԿՕԼԻ ԱՆԱՐԱՏ ԵՒ ՀԱՄԵՂ
Գարեջուրը երբ իր բնական զուտ նիւթով և առանց ալէոլի պատրաստուի, մարսեցուցիչ և կազդուրիչ յատկութիւններէ զատ, նաև խիստ օգտակար կ'ըլլայ ամէն անձանց, կանանց, ու նոյն իսկ տղայոց համար։ Ամէն անոնք որ ճաշի ատեն կամ առաջ գարեջուր գործածել կը փափաքին, թող հաճին սոյն ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ ԱՄՍԹԷԼի գարեջուրը խմել, որ'ան համեղ, զուտ և ամենաբնական յատկութիւնը, ամէն տեղ ծանօթ ըլլալուն, գովել աւելորդ է։
Խել մը անձինք սորին կարգի տակաւ գարեջուրները չիշերու մէջ լեցնելով, սկսած են ծախել իբրեւ ճշմարիտ օրիժինալ գարեջուր։ Այսպիսի կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է միշտ պահանջել չիշերուն վրայ սա եթիքեթը։
Գինները խիստ դիւրամատչելի են։ — Կը գտնուի մեծ նպարավաճառներու խանութները, դեղի մթերանոցները, գեղարանները և մեծ ճաշարանները։ Ընդհանուր կեդրոնատեղին է, Պոլիս, Եէնի. Ճամի ճատէսի, Ֆենարգլեան խան, Պ. ՆԷՎՐՈՒԶԻ մթերանոցը։
Bière d'Amstel, HOLLAND 2—25

ԱՆՈՆՔ ՈՐ
Կ'ՈՒԶԵՆ ԼԱՒ ՊԱՐՈՂ ՄԸ ԸԼԼԱԼ
ԴԻՄԵՆ՝ Խ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ
Կը դասախօսէ միւզիքով
Խիստ դիւրասոյց մէթոտով
Կարճ ժամանակի մէջ ոգոցով
Դիւրամատչելի պայմաններով
Կ'այցելէ նաեւ անոնց տուները
Որոնք կ'ուզեն յատուկ պարի դասերը։
Կը գտնուի Դշ. օր 5-6 և Շբ. 10-11 Մեծ Շուկայի Գալաբաքճիլարի դուռը Ֆէսճի Սեպուհ աղայի խանութը։ Բերա, Դշ. օր երեկոյեան 11-12 (Ը. Թ.), Կալաթա Սէրայ, Խրիսթաքի խան (Սիթէ տը Բերա) սափրիչ Միւսիւ Աշիլ Տրաբոնոսքիի սալօնը։
Ուսուցչին բացակայութեան՝ ներկայացողներէ կը խնդրուի իրենց հասցէն ներփակեալ ներկայացնել։
10—5

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
VICTORIA DE BERLIN
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903
1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903
510,000,000 ՖՐԱՆՔ
ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ
ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է
Ունի պայմաններ զորս Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղջուի վերջին տարին, որով ընդ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ ճիշդ 10000 ֆր.ը, որով զուտ չան տուցած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անվնաս ժողովրդական ճիւղ մը ալ ունի չաբաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։
Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զուտակաց Ապագտի Ապահովագրութեանց
ԱՐԿԱԾԻ ՅԻՒՂ
Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այնքարիւ ամէն կողմի և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար՝ չաբաթական՝ փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆԿՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։
Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.= ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼԵՑԱԵԱՆ
Պոլիս Դաթրբեոլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։
47

ԵՒ ՄԻՑԱԼ. ԲԱՐԻԶ 1900
EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE 1900 CARMES FRANCHAE
4

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.
ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ
ՌԻՇՕՆ-ԼԸ-ՅԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառանցներէն
ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ եւ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
Ղալաթիոյ Քարափը, Սիթէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրօֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պօտոյի գիտական կաճառէն Բրօֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համպուրկի քաղաքապետութեան քիմիագէտ Մ. Է. ՆՕՌԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,
ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ
ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ եւ ԴԱՐՄԱՆՈՂ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ
SOCIETE CARMEL ORIENTAL CONSTANTINOPLE
ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ